

Hipilu

Olo Iyoswo loso A'amu Hipilu somne'no Mti'mokumentohofoho.

Olo Hungkuno Simo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto simentiso sohonta soswo mofonepo *teti-sefen* (37) nto uyakolo'mentisopo olo iyoswo Hipilu loso tihwo mti'mokumentisotikeno. Iyoswo mti'mokomayo sopo a'amu mti'mokumentohofoho sohwamne'no yofeso mamti'mokiyofoho. A'amu fiso hofikoe hunoso olenoho. Poul mti'mokumentisofoho. A'amu fiso hofikoe huno olenoho. Mponopas, Apoulous, Luk, Makija sohwa mti'mokumentohofoho. I oso'no olo iyoswo loso'no huno ito'no'maho. O'o, tihwo mti'mokumentisotikeno. A'amu olo iyoswo hilo mti'mokumentiso sohwo olo iyoswo hiloso a'amu Juta Jisasimo iningkunyo somne'no mti'mokumentisofoho. Oso a'amu hiso ntipo humentaningkofitikeno. Oso hiso'no nakwo huno monayofoho. Angopone yofeso majofoho. Olo iyoswo hwapingo mti'mokiyoso olenoho. Oso a'amu Juta Jisasimo iningkunyo sofe simeho hi'ntnnonohino somo tango ifawe sohonta yokumpohn'nyo lohoho'ne yokumpohn'nyo umokumonto mti'mokumentisofoho. Oso'no nakwo olo iyoswo homo lomo nakwo atofu lihwasu tifi uningkohwano.

Anituye Hwomu sohwo hungkuno nejapmmentisofoho.

1 ¹ Hohonta sikuno pi'ningo somo Anitu kako kakoe hungkuno neyakwosamo uyimentisofoho. Sikuno fehohnjoso kako a'amu sohwamo uyahoningki hofiko nalimotofofoho. Sikuno nom'nemo Anitu kakoe hungkuno ahwomomjo a'amu somo uyahoningki nalimentisofoho. ² I nakwo a'amu olohontajo hn'nimo Anitu kakoe hwomumo kako hungkuno uyahoningki Jisas nalimentisofoho. Oso hwomu huhwo sohomo Anitu ulimento, Kiko hwaho'nji ahwomo'nji mti'mojo. Ose ulahoningki Jisas kako hwaho'nji ahwomo'nji yo'mayoso

mti'mokumentisofoho. Oso mti'mokumentiso so'no Anitu kako Jisasimo ulimento, Kiko'nefoho ulimentisofoho. ³Nakwo Anituye Hwomu huhwo sohomo uhwonontani nakwo Anitu ne sohwoe yokumpohn'nyo'nji Anituye yofe engo'nji uhwoniwo'ningkuhwonefoho. Kako Anituye yahino ne somo nakumo netihwayo'ne hweho. Jisas kako hungkuno yokumpohn'nyo lonteso kako hwaho'nji a'amu'nji yo'mayo so'nji huli'mokumemokosyohumaho. Kako a'amufe wonyoso wae yafo'ne honingkanoso imo'mentisofoho. Imofikwato lohofonto kako ahwomomo sonto kaningkwohwo Anituye aho angahohnta'ni nohumanto yo'mayo somo mokosyohumaho.

**Anituye hwomu Jisas sohwo kako a'amu
ahwomomjo somo hwofilo'nnyo hweho.**

⁴Oso yofe engo Anitu kakoe hwomumo mulimentisoso a'amu ahwomomjo hopi'nonohino sofe yofemo yakolo'nnyo hweho. Yofe engo loso ole, Anituye Hwomufoho. ⁵Hwapingoso ole, Olo hungkuno loso Anitu hohonta a'amu ahwomomjo somo ulimentisotaha. O'o, kakoe hwomumnohini ole ulimento,

Kiko nje Hwomu hwosoho.

Olohonta ngko jije Mpohwo'nyoho.

Nom'ne honta ole limento,

Ngko kaningkwohwo'ni humaleno.

Kako nje hwomu hweho.

Oso hungkunoso Jisasimnohini ulimentisofoho. ⁶Anitu kakoe Hwomu anga'nohino Jisas osohomo hwahopo uhwatimonto yonto Anitu kako a'amu ahwomomjo somo ulimento,

A'amu ahwomomjo soku sekwo nje hwomufe yofe foho'nomapmno.

Ose ulimentisofoho. ⁷Anitu kakoe a'amu ahwomomjo somne'no ole nalohi,

Ngko nje a'amu ahwomomjo somo mti'mokahoningko

nje syohomme'no hofiko emta'mingo ifofo'nji oso hopa

iwo'ningkohofoho.

Ose nalimentisofoho. ⁸I Anitu kakoe Hwomumo ole ulimento,

Kiko Anitu sohwo, a'amu hopi'nonohino somo yokumpohn'nyo ne'no mokosyohumantitne hwosoho.

Jije a'amufe honingkanoso nto'nohino mihwajontihne hwosoho.

Oso yahino nto'nohino mihwajiyoso somo a'amu hiso nuhwoningkuji nto'nohinoho kilifitnefoho.

⁹Kiko yahino ito'nohino so'no kumo'niwo'ningkohoho. Yahino wonyoso ngkilaho liwo'ningkino hwosoho.

Oso'no ngko jije Anitu sohwo'ni ngko yofe engo mayo'ne kuhwosopo'mentohefoho.

Oso'no jije simeho wopingo kumokuwo'ningkoheso jije a'amufe simeho wopingo somo yakolo'nnyofoho.

Ose ulimentisofoho. ¹⁰Nom'ne honta kakoe hwomumo ole ulimento, Hwe Engo sohwo, simo'mo ne'mo kiko hwaho'nji ahwomo'nji jije aho'nji mti'mokumentohino.

¹¹Olo hwaho lo'nji ahwomo lo'nji moi'wo imo'nonefoho. I kiko ose'ne'maho. O'o, kiko ne'no nohumantohotne hwasoho. Hwaho'nji ahwomo'nji hwapife yofoho imo'ningkiso oso hopa imo'nonefoho.

¹²A'amu sohwa hwapife ku'mokasyontifi nom'ne songo iwo'ningkohoho hopaso kiko hwaho'nji ahwomo'nji noku'mokasyohoji kiko nom'ne songo woho'nahumonnoho.

I oso'no kiko huno mikwesiyafihutnehino. O'o, ne'no nohumantohotne hwasoho.

Anitu ose ulimentisofoho. ¹³Hohonta Anitu kakoe hwomumo ole ulimento,

Kiko nje aho anga sohohtnta'ni fosyohumaho.

Oso'no kiko nohumahoji ngko jije mango sohwa jije sifiki'nyo'mo enjwa'mo wakuhumoti'monnoho.

Oso hungkuno ulimentisoso Anitu kakoe a'amu ahwomomjo somo ulimentisotaho. O'o, kakoe hwomumne'nohino ulimentisofoho. ¹⁴A'amu ahwomomjoso hofiko Anitu kakoe syoho ulohofiyofoho. Oso a'amu homo somo Anitu kako asomo utima'mne somo ufo'mapifento uhwajiwo'ningki sofoho.

Anitu asomo netimayoso mikunimposo wonyohofiyofoho.

2 ¹Oseso oso hungkuno neso Anituye hwomu nejapmentiso somne'no nakwo piso'mo'nyo ihwasi nusikwojihwaloho. O'o, nakwo yokumpohn'nyo kesyohumehwasi tifi uningkohwano. ²Hohonta Anituye hungkuno a'amu ahwomomjoso hofiko hwahoponjo a'amu somo uyahoningkofi a'amu hwahoponjo hiso hofiko hungkuno homo somo haloho maposo'njo yahoningkofi oso yahino wonyo somne'no Anitu hofikimo tohino engo uyimentisofoho. Oso'no nakwo huno nayohi, oso hungkuno hiso a'amu ahwomomjoso hofiko a'amu hwahoponjo somo uyimentisoso hungkuno nehopeho. ³Anitu nakwo asomo netimayo'ne honingkano hwasampo'mentisoso wonyohofiyofoho.

Oso homo somne'no nakwo hohujo ikinjaofihwasi'manji oso yahino wonyo somne'no nakwo tohino mayoso'no hiyaso nti'mte wanehwono. Honingkano nihu'no awonoho. Nakwoe Hwe Engo sohwo simo'mo olo hilo so'no a'amu somo ulimentisofoho. A'amu hiso nupa'nontifi ne'njofoho lontifi hungkuno homo somo iningkawentifi hungkuno homo somne'no nalimentohofofoho. ⁴Hofiko hungkuno hiso nolutihwentaningkofi Anitu

kako hungkuno homo somo yokumpohn'nyo sosofitofosyohumayo'neso kakoe yokumpohn'nyo a'amu homo somo uyahoningki hofiko yo'mayo wonyoangkafo iyo so'ne a'amu somo yamofo itihwamentohofoho. Anitu kako a'amu anga'no anga'nohino homo somo kakoe Towahuno uhwojahoningki Towahuno sohwo a'amu somo Anituye huno mta'angoso yo'mayo yahino wonyoangkafoso uyimentisofoho.

Nakumo asomo netimayo'ne hwapingoso Jisasiyoho.

⁵Hwangku hwaho nom'ne songo i'mofapone'no lalokuhwono. Oso hwaho songo mokosyohumayo so'no Anitu kako a'amu ahwomomjo somo uhwosop'mentiso'maho. ⁶O'o, Anituye hungkuno mti'mokumentohofoho somo hwe fihwo ole mti'mokumento,

U Anitu, nakwo a'amu hwahoponjo hn'nimne'no kiko huno peho'ne syonefisyalokuno.

Nonemokosyohumanji nakwo a'amu wonyo hn'nimne'no kiko huno pehofo syonefisyalokuno.

⁷Kiko a'amu ahwomomjo so'njo sopo kakimo hofiko'njo enjwa'mo we'enehwo wohumanonji uhumati'mentohinofoho.

Kiko jije yokumpohn'nyo uyonji yofe engo mulonji kakoe yofe engo ho'noma'mentohino.

⁸Kiko yo'mayo hopi'nonohinoso kako mokosyohumayo'ne kakimo enjwa'mo ho'nohumentohinofoho.

Ose mti'mokumentisofoho. Ou, Anitu yo'mayo hopi'nonohinoso nakwo mokosyohumayo'ne ho'nahumentisofoho. I anga'no olopo siki we'ne moho'nahummentono. O'o, nihu'no hopi'nono nakumo enjwa'mo we'ne ho'nahumentisofoho. I oso'no yo'mayo somo uhwonantaneso nakwo momokosyohumawo'ningkoho yihwono. O'o, nihu'no awonoho. ⁹I oso'no hohonta Jisas kako a'amu ahwomomjo so'njo enjwa'mo we'enehwo humamentisofoho. Hwapingoso Anitu nakumne'no hitoho ulofahoningki Jisas kako nakwo a'amu hopi'nonohino hn'nwiye honingkano wonyomne'no tohino engo nomanto poyo pe'nimentisofoho. I kako ose imentiso so'no Anitu kako Jisasimo apa'no yokintahopo uhmajonto kakoe yokumpohn'nyo'nji yofe engo uyimentisofoho. Osohumo uhwonalokuhwono.

¹⁰Anitu kako yo'mayo hopi'nonohinoso mti'mokumentiso hweho. Kako hwapingofoho. Anitu kako kakoe mehomi pi'ningo engo ne'njoso ngkiyepono pikuji ngko'njo lopo humafikuji nje yokumpohn'nyo'nji nje yofe engo'nji mapitnne'ento limentisofoho. Anitu ose likwato lohofonto kako huno ole syafihu'mento, A'amuso hofiko ngkiyepono sapifitnne'no nje hwomu kako hofikoe wonyo honingkanomne'no tohino mayoso wopingofoho. Anitu ose syofisyahoningki Jisas kako hwahoponjo a'amu hn'nipa'nyo imo'nimentisofoho. Jisas nohumanto yo'mayo tango

kakimo u'mahonjoso kako wonyo nihu'no miyo hweho. Kako nakwoe wonyomne'no tohino engo ma'mentisofoho. Oso tohino ma'mentiso so'no nakumo ahwomomne'no netimayoso Jisas huhwo sohwo hoponoho.

¹¹ Oso'no Jisas wonyo ane sohwo kako nakumo nonemanto nakumo wonyo ane pa'nyo namokonto kakimo mone'mo'nalofoho. Oseso Jisasijanji nakwo'nji naningkwohwo anga'nohinoso Anituyoho. Oso'no Jisas kako nje ningkwahwosafu nalonteso wonimango munalofiyohoho.

¹² Jisas Anitumo ole ulimento,

U Anitu ngko nje ningkwahwo nampohwosamo kikine'no ulimonne'no yohono.

Hofiko kikine'no uhu'mokukujo'no osopo humahm'mo ngko jije yofe ho'nomayo'ne ta walimonnoho.

¹³ Jisas kako apa'no ole limento,

Ngko Anitune'no simeho hi'ntnnono uyimonnoho.

Ose lonto nom'ne hungkuno limento,

Ou kiko ngkimo nohonyo. Nje mehomi Anitu ntapmentiso so'nji ngko'nji olopo humalohwono.

Ose limentisofoho.

**Jisas nakumo nefe'mayo'ne a'amu hwahoponjo
hn'nwi pa'nyo imo'nimentisofoho.**

¹⁴ Oso mehomi Anitu Jisasimo uyimentisoso hofiko hwahoponjo a'amufoho. Oso'no Jisas kako hwahoponjo a'amu imo'nimentisofoho. Olo nakwoe hwaho hopo lopo hwe wonyo Seten kakoe yokumpohn'nyo'nji nakumo poyo namokuwo'ningkoho. Oso'no nakwo poyo pe'niwo'ningkuhwone pa'nyoso Jisas poyo pe'nimentisofoho. I oso'no Jisas kako apa'no songo lika'mentiso sohonta kako Seteniye yokumpohn'nyo somo hwotoho hmentisofoho. ¹⁵ Nakwo mehomi we'e so'nwi poyo pe'nyoso'no iyoho nanimentiso mta'angoso olohonta engo hn'nwi nenalofoho. Oso iyoho nenalokunjoso nakumo impe intofonesyohumaho. I Jisas poyo pe'nimentiso so'no kako oso impe homo somta'ni nasihuto'mentisofoho. ¹⁶ Jisas oso syoho imentisoso a'amu ahwomomjo somo ufo'mayo'ne'maho. O'o, Apilohamiye imu hn'nyumo nefe'mayo'ne imentisofoho. ¹⁷ Oseso Jisas kako a'amu hwahoponjo ne pa'nyo imo'nimentisoso homningkwa'wehwosafe yahinoso ma'mentisofoho. I oso'no yo'mayo yamofu u'manteso kako yokumpohn'nyo lohofonto wonyo honingkanoso miyo'njo imentisofoho. I homningkwa'wehwosamne'no hitoho ulofahoningki hofikoe wonyomne'no tohino manto wonyo hiso wae yaofu'ne honingkano imo'mentisofoho. Oso'no kako ajwopo nohumanto nakumo Anitu'nji ufohi'nyo'ne huli'mokomokonesyohumawo'ningkiso hweho. ¹⁸ Olohonta yo'mayo hwahoponjo ne'mahwosi honingkano wonyomo upenemotamo

lihwosi yososo Jisas wonefo'ma'montonoho. Hwapingoso Jisas nakwoe hwaho lopo humamentiso sohonta yo'mayo hwaho lophonjo tangoso Jisasimo honingkano wonyomo upemotamo limentisofoho. Oso tango u'ma'mentiso so'no yo'mayo nakumo yamofa nalohofa so'no Jisas kako huno uyihwoso'no nefo'mayo'neso Jisas kako hoponoho.

Jisasiye yofe engoso Mousesiye yofemo yakolo'nnyofoho.

3 ¹Nje a'amufu, sekwo Anituye mehomi ne imo'nimentohofa soku, Anitu ahwomomo humaso sohwo sekumo sehwasopo'mentisofoho. Jisas kako Anituye hungkuno uyohojiku'mofa sohwo kako nakwo Anitu'nji humayo'ne huli'mokonesyohumaso so'no nakwoe wonyo wae enafo'ne syoha ma'mentisofoho. Oso huhwo sohomo simaho hi'ntnnono uyiwo'ningkuhwone oso'no kakoe a'amu ne'nwoho liwo'ningkuhwonefoho. I oso'no nakwo Jisasimne'no huno ne'no syofisyihwasi nakwo Jisas kakine'no huno engo wotipemehwano. ²Anitu oso syoha hiso'no Jisasimo uhwasopeehoningki Jisas syoha hiso hofiyo esojwao'mentisofoho. Simo'mo Mouses kako a'amu Isilael somo Anitumo ufohi'nyone huli'mokosyohumamentisofoho. Tifi sohonta Jisas huhwo oso syoha Mouses hopaso kako ma'mentisofoho. ³Nakwo ango wopingo uhwonantaneso ango wopingo homo somo yofe engo muliwo'ningkuhwonetaho. Awonoho. Nakwo ango kakwo'yohwo sohune'no yofe engo muliwo'ningkuhwono. Oso'no Jisas kako nakumo Anituye ango pa'nyo namokumentiso hn'nwiye ango kakwo'yohwo sohwo Jisasiyoho. Mouses kako ango homo somo mokosyohumayo'nohino hweho. Jisas kako ango homo somo kakwo'yohweho. Oso'no Jisas kakoe yofe engoso Mousesiye yofe somo yakolo'nnyofoho. ⁴Ango hopi'nonohinoso a'amu moliwo'ningkohofofoho. I oso'no Anitu kako'nohino yo'mayo hopi'nono mti'mokumentiso hweho. ⁵Mouses Anituye syoha ulohofiyo sohwo kako Anituye hungkunomo tifi iningkawento Anituye angomo wopingo mokosyohumamojo hweho. Anitu Mousesimo yo'mayo Anitu kako hwangku yoneso'no lutihwamentiso so'no Mouses a'amu somo lutihwamojo hweho. ⁶I oso'no Jisas Kilais sohwo kako Anituye syoha ulohofiyo hwo'maho. O'o, kako Anituye Hwomu hweho. Jisas kako huhwo Anituye hungkunomo iningkawento Anituye ango hn'nimo wopingo nemokosyohumawo'ningkiso hweho. Oso'no nakwo kakoe ango hn'nwi Kilaisimo simaho hi'ntnnono ne'no uyihwasi aho yokumpohn'nyo kemokosyohumehwasi nakwo kakine'no hontohumayo'manji oso'no nakwo kakoe ango hn'nwi ne'no nomolohinowentaningkuhwosi nakwo ne'no nohumentihwanefoho.

A'amu Anituye hungkunomo hwotoho fewo'ningkohofoso hofiko usijo'no mohumafitnnefoho.

⁷Anituye Towahunofe mampahomo upo'nano. Ole nalohi,

Olohonta sekwo nje hungkunomo haloho upa'nifijo'manji sekwo hahn'nyo ikutoho.

⁸ Hohonta a'amu Isilaeliso hofiko Anituye hungkunomo haloho upa'nontifi hahn'nyo yontifi hungkuno homo somo hwotoho hmmentohofofoho.

Hofiko hwaho a'amu ane sopo nohumantifi Anitu nto'no monefo'mayo'njo iwo'ningkino hwasoho ntimotofofoho.

⁹ Seyakwosa osopo nohumentaningkofi soswo *fouti* (40) uyakolofontaningki yo'mayo wopingo ngko utihwamentohe somo uhwonimotofofoho.

Hofiko ko uhwonimotofoso hofiko ngkimo sitofo ntimotofofoho.

¹⁰ Oso'no oso a'amu homo somne'no simeho tohino nimningkahoningki limentoho,

A'amuso hofiko nje yahinomo miningkayo'njo yontifi nom'ne honingkanomo usampewo'ningkohofofoho.

¹¹ Oseso nje simeho tohino nimningkahoningki hungkuno yokumpohn'nyo ole limentoho,

Nje usijo'no humayo yahinoso hofiko motipemapitnehofu. Nihu'no awonoho.

Anitu ose limentisofoho.

**A'amu Isilaeliso hofiko Anituye hungkuno hwotoho
hmmotofo pa'nyoso nakwo hwotoho fehwaloho.**

¹² Nje a'amufu, sekwo huno fisya fihupmno. Hwe fihwo kako sekwo'njopo humaso sohwo kako Anitu songo humaso sohumo simeho hi'ntnnono muyo'njo ihwosi Anitumo nihu'nahone hohujo ikinjaofihwosi kako honingkanu wonyomo sompefonoho. Oso'no sekwo nto'no uhwontohumano.

¹³ Sekwoe sikuno moi'wo mmo'nosojwaofe sohonta sekwo sikuno huhwo huhwi sekwoe seningkwa'wehwosafe hunomo Anituye hungkuno so'no huno filanifohotopmno. Ose lifohotofikuji sekwo ufo'ma'nimno. Hwe fihwo sekwo'nji humaso osohumo honingkanu wonyoso kakimo kompemotahwosi kako olo honingkanu loso'no wopingofoho lihwosi Anituye hungkunomo nihu'nahone hahn'nyo yonoho. ¹⁴ Simo'mo nakwo Anitumo simeho hi'ntnnono uyoma'mentihwoneso yokumpohn'nyo kemokosyohumentaso hn'nwi nakwo yokumpohn'nyo ne'no kemokosyohumayo'manji u Kilaisiye yokumpohn'nyo so'nji kako yo'mayo mokosyohumaso so'nji ma'malohwono.

¹⁵ Nakwo huno nayohi, Anituye hungkuno ole nalohi,

Olohonta sekwo nje hungkunomo haloho upa'nifijo'manji sekwo hahn'nyo ikutoho.

Hohonta a'amu Isilaeliso hofiko Anituye hungkuno haloho upa'nontifi hahn'nyo yontifi hungkuno homo somo hwotoho hmmentohofofoho.

Anitu ose nalimentisofoho.

¹⁶Hohonta Anituye hungkunomne'no hahn'nyo tihwa imentohofoto. Hwe moya'mi Isilaeliso Ijip mta'ni Mouses ipemotawomentisoso hahn'nyo imentohofofoho. ¹⁷Anitu kakoe simeho tohino umnyoso nowentanangi soswo *fouti* (40) uyakolo'mentisofoho. Oso simeho tohinoso tihumo uyimentono. A'amu honingkano wonyo yontifi oso hwaho a'amu anepo poyo pe'nimentohofo hofikoe pijafoso osopo wentanjo somne'no Anituye simeho tohino umnimentisofoho. ¹⁸Anitu kako hungkuno yokumpohn'nyo ole-eso tihumne'no limentono. Nje usijo'no humayo yahinoso hofiko motipemapitnnehofo. Oseso tihumne'no limentono. A'amu kakoe hungkunomo hwotoho fewo'ningkohofa somne'no limentisofoho. ¹⁹Oso'no nakwo huno ole nayohi, A'amu Anitumo simeho hi'ntnnono muyo'njo yiwo'ningkohofa so'no hofiko Anituye usijo'no humayo yahinoso motipemapitnnehofo.

Anituye a'amu neso hofiko usijo'no humayo'ne hungkunofoho.

4 ¹Anitu kako nakumo hungkuno ole nalimentisoso weho. Ole nalohi, Sekwo nje usijo'no humayo yahino somo foyohumamno. Ose nelalofoho. Oso'no hwe fihwo kako nakwo'nji humaso sohwo kako Anituye honingkanomne'no usijo'no humayo yahinoso kako motipihwonyo'njo umo lihwasi nakwo iyoho wonanono. ²Nakwo Anituye hungkuno wopingo upo'nantaneso a'amu Isilaeliso upa'nimotofa oso pa'nyo'nwoho. I oso'no hofiko hungkuno wopingo ko upo'ningkahoningkofi hungkuno hiso mufo'ma'mmentisofoho. Hwapingoso hofiko ko upa'nontifi hungkuno homo somo hofiko simeho hi'ntnnono muyimmentohofofoho.

³Hohonta Anitu kako hwaho'nji ahwomo'nji yo'mayo so'nji moi'wo mti'mokonto kako usijo'no humamentisofoho. Nohumanto a'amu kakoe hungkunomo hwotoho fifijo somne'no ole limentono,

Oseso ngko nje simeho tohino nimningkahoningki hungkuno yokumpohn'nyo ole limentoho,

Nje usijo'no humayo yahinoso hofiko motipemapitnnehofo.

Nihu'no awonoho.

Ose limentisofoho. I oso'no nakwo Anitumo simeho hi'ntnnono uyiwo'ningkuhwone hn'nwi nakwo Anituye usijo'no humayo yahino somo humalohwono. ⁴Anituye hungkuno mti'mokumentohofa somo hwe fihwo sikuno iyoho humayo somne'no ole mti'mokumento,

Anitu kako yo'mayo mti'mokumentiso syoho moi'wo esojwaofonto sikuno aho fehohnjo hopi'nonohino nom'ne mta'ni hufa'uyo somo usijo'no humamentisofoho.

⁵Olo hungkuno loso'no apa'no ole mti'mokumento,

Hofiko nje usijo'no humayo yahinoso nihu'no motipemapitnnehofo.

Ose mti'mokumentisofoho.

⁶A'amu simo'mo Anituye hungkuno upa'nimentohofoso hungkuno homo somo simeho hi'ntnnono muyimentohofoso so'no Anituye usijo'no humayo yahino somo motipema'mentohofofoho. I oso'no a'amu nom'neso Anitumo simeho hi'ntnnono uyimentohofoso so'no hofiko Anituye usijo'no humayo yahinoso wotipemantifeho. Oso hungkunoso ne'no weho. ⁷Oseso Anitu kako nom'ne sikuno ho'nahumentisofoho. Oso sikuno ho'nahumentiso hiso'no ole limento, Olohontanoho. Oso sikuno ho'nahumentisoso soswo pi'ningo uyokolofahoningki oso hungkuno nto seloheso Anitu Ntefitimo uyahoningki ole mti'mokumento,

Olohonta sekwo nje hungkunomo haloho upa'nifijo'manji sekwo hahn'nyo ikutoho.

Ntefit ose mti'mokumentisofoho.

⁸Jousyiwa kako Mousesiye pijohinomo ma'mentiso sohwo kako a'amu Isilael somo hwaho Kenan sopo ipemotawomentisofoho. Oso hwaho hopo sopo Anitu a'amu Isilael somo olopo nihu'nahone usijo'no foyohumamno ulontentesi Anitu kako hwangku no'mo nom'ne sikuno usijo'no humayo'neso moho'nasyihwonesohilo. ⁹I oso'no Anitu kako nom'ne sikuno usijo'no humayo'ne ho'nahumentiso so'no nakwo huno ole nayohi, Usijo'no humayo yahinoso Anituye a'amumne'no weho. Anitu kako sikuno aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo somo usijo'no humamentiso pa'nyoso weho. ¹⁰Hwe fihwo kako Anituye usijo'no humayo yahino somo wohumamo loso sohwo kako yo'mayo syoho yonteso kakoe yokumpohn'nyo'nji miyonehoho. O'o, yo'mayo syoho yonteso Anituye yokumpohn'nyo'nji iwo'ningkiso hweho. Oso'no kako Anituye usijo'no humayo yahino somo humaho ¹¹Nakwo nakwoe simano sopo yo'mayoso nopujonaofihwoso'no yokumpohn'nyo elifoti'mesihwasi Anitu kakoe usijo'no humayo yahino somo wohumano. I hohonta a'amu Isilaeliso hofiko Anituye hungkunomne'no hahn'nyo imentohofoso pa'nyoso nakwo oso hopa yasoso nakwo Anituye usijo'no humayo yahinoso nakwo motipemanehwono.

¹²Anitu kakoe hungkunoso ne'no nowentaningki hungkuno hiso ipisayo ne into'nalofoho. Nakwo huno moi'wonoho. Sihu sihumampo'nyo yohosi yohohnjoso yahwopaho mikufo yokino osomo kujomotasiyo'ningkiso oso hopa Anituye hungkunoso nakwoe simeho somo oso hopa nelohofalofoho. Hungkuno hiso nakwoe simehomo yo'mayo mnaweso nakwoe hunomo yo'mayo mnaweso netihwawo'ningkisofoho. Hiyaso momokosyohumanehwono. Oso'no Anituye hungkunoso oso sihu sihumampo'nyo yohosi yoho'njo somo yakolo'nnyofoho. ¹³Yo'mayo Anitu mti'mokumentisoso Anitune'no hiyaso mawenehoho. Yo'mayo hopi'nonohino somo utihwa'nyopo wentaningki Anitu kako uhwonalofoho. Yo'mayo yahino iwo'ningkuhwone so'no tifi no'mo Anitu nonalohononefoho.

Jisas kako nakwo'nji Anitumo ufohi'nyo'ne Hwe Engo hweho.

¹⁴Nakwo'nji Anitumo ufohi'nyo'ne sohwo Anituye Hwomu Jisasiyoho. Kako ahwomo ne somo Anitu'nji humaho. Osohumo simeho hi'ntnnono uyalokuhwone so'no a'amu nomane somo uliwo'ningkuhwono. Oso'no nakwo oso simeho hi'ntnnono uyo somo aho yokumpohn'nyo wokemokosyohumano. ¹⁵Jisas nakwoe hwaho lopo nohumentaningki yo'mayo honingkano wonyomne'no nakumo impo'nonetimawo'ningkiso hopaso Jisasimo impo'nitimaneso kako honingkano wonyo nihu'no miyo'njo hweho. Oso'no yo'mayo wonyoso nakumo umpo'nonetima'mto ihwoso'no Jisas kako nakumne'no hitoho ulofihwoso'no kako wonefo'ma'montonoho. ¹⁶Oso'no nakwo iyoho miyo'njo ihwasi kaningkwohwo Anitu osohumo yo'mayo so'no jomo ulano. Kako nakumne'no hitoho ulofoso hwapingo hweho. Oseso yo'mayo tango ne'maso sohonta nakwo Anitumo jomo ulihwasi kako nakumo nefo'mahwosi wopingo wonaloho'montonoho.

Jisas kako nakwo'nji Anitumo ufohi'nyo'ne sohwo asomo netimayo'ne hwapingo hweho.

5 ¹A'amu Jutaso hofiko'njo mta'ango hwe fihumo uhwosopo'mentohoho sohwo syoho ole imentisofoho. Kako a'amu hisofe wonyo honingkanomne'no Anitumo syoho ulohofiyonto yahu fonjokisasyonto yahu'nji yo'mayo so'nji Anitu uhwonyo'ne kisi'meehumentisofoho. ²Oso hwe huhwo sohwo kako hwahoponjo a'amu hweho. Kako sihune fehohnjo somo honingkano wonyo imentisofoho. Oso'no a'amu huno nto'no mosyafisiyo'njo somo u a'amu Anituye honingkanomne'no iningo mo'nyo somo kako hofohofahn'no ulohofihwosi ufo'ma'montonoho. ³Kako hofiko pa'nyo hwo'manji kakoe wonyo honingkanomne'nji a'amufe wonyo honingkanomne'nji Anitumne'no yahu fonjokisasyiwo'ningkiso hweho.

⁴Hwe fihwo ole monalonehoho. Ngko Anitumne'no a'amu somo ufo'mayo'ne yofe engo woma'mo. Ose malonehoho. O'o, Anitu kako Eloun Mousesiye kola'wehwo sohomo uhwosopo'mentiso hopaso uhwosopo'montonoho.

⁵Kilais huhwo kako ose'nohinoho. Kako ole malimmentisofoho. Ngko a'amu ufo'mayo'ne yofe engo woma'mo. O'o, ose malimmentisofoho. Anitu kako ole ulimento,

Kiko nje Hwomu hwosoho.

Olohonta ngko jije Mpohwo'nyoho.

⁶Ose ulimentisoso nom'nepo Anitu ole ulimento,

Kiko a'amu ngkimo motanifohi'nyo'ne syohoso Melikisetek imentiso hopaso ne'no yohotnne hwosoho.

Ose ulimentisofoho.

⁷Hohonta Jisas kako nakwo a'amu lohn'nwi pa'nyo imo'nonto nakwoe hwhahopo humamentiso sohonta kako Anitumo humotaho'nji yokumpohn'nyo jomo ulimojo hweho. Anitu kako'nohini Jisasimo poyo pe'nyoso'no ufo'mayo'ne hweho. Jisas kakoe hunomne'no hi inyoso monje yasyonto kako Anitumo iningkayo so'no hi umo'ningkahoningki Anitumo enjwa'mo humamentiso so'no Anitu Jisasimo ufo'ma'mentisofoho.

⁸Jisas kako Anituye Hwomu hweho. I oso'no kako nohumanto Anituye hungkunomo haloho peso'no tohino engo ma'mentisofoho. Tohino engo nomanto kako Anituye hungkunomo haloho po'mentiso so'no huno engo tipema'mentisofoho. ⁹Yo'mayo tohino u'mahoningki kako wonyo honingkano nihu'no mimmmentisofoho. Oso'no kako wopingo'nohini nohumanto kako engolopohamo nakumo nefo'mayo'ne hwapingo hweho. Nakwo kakoe hungkunomo haloho'no pewo'ningkuhwone hn'nimo kako nakumo asomo netimaso sohonta songo ne'no nohumentihwanefoho.

¹⁰Oseso Anitu Jisasimo ulimento,

Kiko a'amu ngkimo motanifohi'nyo'ne syohoso Melikisetek imentiso hopaso ne'no yohotnne hwasoho.

Jisasimo ose ulimentisofoho.

Nakwo mehomi we'eso humawo'ningkohoho hopa humehwaloho.

¹¹Nakwoe Hwe Engo Jisas nakwoe wonyo wae enafo'ne sohune'no hungkuno pi'ningo engo woselontane'no ihwono. I oso'no sekwoe hunoso pito'nnyo'njo kuyoho. Huno nto'no mehohosahinyo kuyoho. Oso'no nakwo olo hungkuno hwapingoso pipi losetihwanehwono.

¹²Sekwo Anituye hungkuno hohonta upa'nimentohoho soku olohonta sekwo nom'ne somo molutihwayoso peho'neto. Sekwoe hunoso tifo'njo kuyoho. Oso'no hwe fihwo kako Anituye hungkuno hwapingo neso apa'no wolosetihwano. Sekwo Anituye hungkuno neso wosopayo yokumpohn'nyo hopaso manifitnnehoho. O'o, amno'nohino nalokwofo.

¹³Nakwo huno nayohoho. A'amu fihwo amno'nohini niwo'ningkiso sohwo kako mehomi pa'nyo hweho. Mango ane pa'nyo hweho. Honingkano wopingomo iningkayo'ne huno nto'no muyo hweho. ¹⁴U wosopayo yokumpohn'nyoso a'amu engo huno'njo sohwafofo. Oso a'amu huhwo sohwo kako Anituye hungkunomne'no huno ne'no syafisiwo'ningkiso sohwo kako honingkano wopingo so'nji wonyo so'ntnno huno nto'no ehohosahinyo hweho.

**Nakwoe simeho hi'ntnnono uyo somo nto'no
kesyohumayo'ne syoho yokumpohn'nyo uyano.**

6 ¹Oso'no nakwo Anituye hungkuno wosopayo yokumpohn'nyo pa'nyo so'no upo'nantanoho. Hungkuno amno pa'nyoso simo'mo

upa'nimentohofososo'nohino upa'ningkuhwaloho. O'o, hungkuno amno pa'nyoso olenoho.

Nakwo hwahoponjo yahino wonyo somo hohujo ikinjaofihwasi Anitumo simeho hi'ntnnono uyano.

Hwahoponjo yahino wonyoso ne anefoho. Monefo'manehoho.

² Nakwo honingkano songo tipema'malohwone so'no nom'ne a'amu somo utihwayo'ne mijo fikiyomapmno.

Anituye Towahunofe yokumpohn'nyo mayo'ne aho ulonjimokumno. A'amu poyo pe'nyoso apa'no nolikapitnnefoho.

A'amu wonyo Anituye hungkunomo haloho maposo'njoso hungkuno ikwolofikuji nihu'nahone tikanomo ne'no nohumantokutnnefoho.

Oso hungkuno amno pa'nyo'nohino upo'niwo'ningkuhwaloho. O'o, oso hungkuno homo somo simeho hi'ntnnono uyihwaso'no ³ Anitu nefe'maso'manji nakwo hungkuno nom'ne wosopayo yokumpohn'nyo pa'nyoso upo'nano.

⁴ A'amu Anituye hungkunomo upa'nontifi huno wopingo tipemahoningkofi Anitu a'amu homo somo wopingo ulohofahoningki hofiko Anituye Towahuno Wopingo ma'mentohofofoho. Oso a'amuso hofiko Anitumne'no hohujo ikinjaofikuji hofiko Anituye honingkanomo iningkayo'neso apa'no pipi tipemapitnnefoho. Awonoho. ⁵ Hofiko Anituye hungkuno wopingo somo huno uyahoningki iningkawentifi hofiko Anituye yokumpohn'nyo somo uhwonontifi yo'mayo tifi no'mo imo'none so'no huno uyimentisofoho. ⁶ Oso hohosohonta a'amu hiso Anitumne'no hohujo ikinjao'mentohofoso hofiko huno apa'no ikwesyafisiyoso honingkano anefoho. Awonoho. A'amu Anitumne'no hohujo ikinjao'mentohofoso pa'nyofoho. Hofiko Jisasimo apa'no utihwa'nyopo into'ofasyontifi a'amu hiso kakimo sitofo ulalokwofo.

⁷ Hwaho fipo ifoyo syonteso Anitu afofo uyoso sopo a'amu fihwa nonyo wosopayo hulifijoso wosopayo ne umo'nimontonoho. ⁸ I oso'no wosopayo mofokafe'njo ihwosi hoja wonyo yongo'njo so'nohini ne ane fokafa so'manji hwaho wonyoponoho. Oso hwaho sopone'no Anitu kako hwaho wonyo nihu'nahoneponoho walimontonoho. Toho wae wee'montonoho. Hwaho'ne'maho. O'o, a'amumne'no mti'mokalokweno.

⁹ Nje a'amu soku, olo hungkuno tango'njo selalokweno. I hungkuno tango loso a'amu Anituye hungkunomo hwotoho fewo'ningkiso somne'nefoho. Sekwo Anituye hungkunomo tifi iningkowahoningkuji Anitu sefo'mahwoso'no sekwo ne umo'nantifeho. ¹⁰ Sekwo Anitumo simeho wopingo engo uyalokwofo so'no yo'mayo syoho wopingoso ulikofalokwofo. Sekwo kakoe a'amu somo ufo'mawo'ningkohoho somta'angoso olohonta ne'no ufo'malokwofo. Oso syoho homo somne'no Anitu kako iningo momofalofiyoho. ¹¹ Nakwo ole'no namo'ningkohoho. Yo'mayo hontohumalofoso ne imo'nyo'ne so'no sekwo syoho engo

ikuji simeho Anitumo uyalokwofo somo aho yokumpohn'nyo fikemokosyohumamno. ¹² Sekwo piso'mo'nyo ikutoho. O'o, sekwo a'amu Anitumo simeho hi'ntnnono yokumpohn'nyo uyiwo'ningkohoho sofe yahinomo finingkamno. Hofiko piso'mo'nyo miyo'njo yontifi yokumpohn'nyo lohofontifi yo'mayo Anitu wosejapmmonnoho ulimentiso so'no hofiko nomane'entifi ne'no hontohumawo'ningkohofoho.

**Yo'mayo Anitu nalimentisoso mane'no simeho
hi'ntnnono yokumpohn'nyo uyano.**

¹³ Hohonta Anitu kakoe hungkuno yokumpohn'nyo Apilohammo uyimentisofoho. Ngko Anitu'ni olo hungkuno kijopalokwe loso ne umokumonnoho. Nje yofe kilohe so'no kiko huno wakiyono. Hungkuno hiloso ne umo'nimontonoho. ¹⁴ Anitu ose ulonto ulimento, Hungkuno ne umokumoneso olenoho. Ngko wopingo kilohohm'mo jije imuso pi'ningo engo wokijapmmonnoho. Ose ulimentisofoho.

¹⁵ Oseso Apiloham kako ne'no nohontohumanto Anitu ulimentiso so'no iningo mamommentisofoho. O'o, ne'no hontohumanto kako kakoe hwomu ma'mentisofoho.

¹⁶ Hwe fihwo kakoe hungkuno ne imo'nyo'ne a'amufe yofe hwofilo'nnyo so'ne a'amu nom'ne somo ulimontonoho. Oso yofe engo ulososo kakoe hungkuno yokumpohn'nyo imo'ningkuhwosi nom'neso oso hungkuno homo somne'no yoka majo'njo ikuji hungkuno somo monje meehufitnehoho. ¹⁷ Oso a'amu somo Anitu wopingo waseloho'monnoho ulimentisoso hofiko yo'mayoso nomapitne'ento huno uyo'ne'ento Anitu kako hungkuno yokumpohn'nyo ulimentisofoho. Oso'no nakwo huno nayohoho. Kakoe hungkunoso mikwalonehoho. ¹⁸ Oso'no olo hufa'uyo loso'no nakwo huno nayohoho. Anitu kako nakumo wopingo waseloho'monnoho nalimentisofoho. Anitu kakoe hungkunoso ne imo'nonefoho. Oso hufa'uyo sofa'une'no Anitu kako hwasyo malonehoho. Oso'no nakwo Jisas nemokosyohumane'entani nakwo Anituye hungkuno ne imo'nimentiso so'no upo'nontani oso hungkuno hiso yokumpohn'nyo nesosofitofalofoho. Oso'no yo'mayo Anitu nalimentiso so'no aho yokumpohn'nyo kemokosyohumalohwono. ¹⁹⁻²⁰ Nakwo huno ole nayohoho. Anituye hungkunoso ne imo'nonefoho. Oso'no nakwo iyoho monaningkiyohoho. Anitumo u'mayo'ne honingvano piku'nnyo somo Jisas kako hwosampo'mentisofoho. Kako nakumne'no simo'mo napo'mentisofoho. Osopo nohumanto Jisas kako Anitumo motonefohi'nalofoho. Oso syoho Melikisetek imentisoso Jisas kako ne'no ihwonefoho.

**Melikisetek kako a'amu'nji Anitumo ufohi'nyo'ne
syoho'njo hwe engo hweho.**

7 ¹⁻² Melikisetek oso hwe engo sohwo kakoe yofe hwapingoso olenoho. Honingvano wopingo somo mokosyohumayo hwe engo

hweho. Melikisetek huhwo sohwo kako ango Salem mokosyohumayo hweho. Oso ango yofe hwapingoso olenoho. Simeho pompengo ifafo'ne hweho. Melikisetek kako Anitu ahwomomo humaso sohumo a'amu'nji motufohi'nyo'ne syoho'njo hweho.

Apilohamiye kami Lout osohumo hwe engo motawomentohofohohwamo Apiloham nofonjasyonto kakoe angopono nowentaningki hwe engo Melikisetek sohwo honingkanopo niswo'nonto Apilohammo aho ulonjimokumentisofoho. Apiloham yo'mayo ho'yango mangohwa mta'ni ma'mentisoso aho hopi'nono yano ilofahumentisoso Melikisetekiye yofe ho'nomayo'ne anga'no uyimentisofoho. ³Melikisetek kaningkwohwo'ya'u'nji hofiyakwosafe yofe so'nji nakwo huno monayohoyohoho. Oso sikuno kona'wohi ma'mentiso somo u poyo pe'nimentiso sikuno somo u poyo kape'nimentono. Nakwo huno monayohoyohoho. O'o, iyoswomo mamti'mokummentohofohoho. Melikisetek sohwo kako Anituye hwomu Jisas pa'nyo Anitumo a'amu'nji ne'no ufohi'niwo'ningkiso hweho.

⁴Melikisetekiye yofe engo so'no sekwo huno fisyafihupmno. Neyakwo Apiloham sohwo hwe engofoho liwo'ningkuhwone'nwoho. Nakwoe hwapingo hweho. Apiloham sohwo kako mangohwa mta'ni yo'mayo ma'mentisoso Melikisetekiye yofe ho'nomayo'ne fehohnjoso kakimo uyimentisofoho. Oso'no nakwo huno nayohoho. Melikisetekiye yofe Apilohammo uyakolo'mentisofoho. ⁵Jekoupiye hwomu Lifai osohwo kakoe imu sohwa hofiko a'amufe wonyo wayo'ne syoho'njo hwafoho. Anitu olo honingkanohungkuho'nahumentiso loso olenoho. A'amu Isilael hofikoe yo'mayo ho'yangoso aho hopi'nono yano ilofahufijoso Lifaiye temtitofoso anga'no womantifefoho. Lifaiye temtitofohohwa a'amu Isilael sofe hofila'wehwosafoho. Hopi'nonohinoso Apilohamiye mehomifoho. I oso'no Lifaiye imuso hofikoe hofila'wehwosafe ho'yango yo'mayoso yano ilofahinyoso anga'no mawo'ningkohohofoho. ⁶I oso'no Melikisetek kako Lifaiye temtitofohomta'ango'maho. Apiloham kako yano ilofahinyoso Melikisetekimo uyimentisofoho. Uyahoningki Melikisetek kako Apilohammo Anitu hungkuno uyimentiso sohumo aho ulonjimokumentisofoho. ⁷Nakwo huno nayohoho. Hwe fihwo kako nom'nehumo aho ulonjimokuwo'ningkiso sohwo kakoe yofeso honjenoho. I a'amu aho kisusyontife sohwoe yofeso monjenoho. ⁸Lifaiye temtitofohoyango yano ilofahinyo anga'no mawo'ningkohohofoho. Oso a'amuso poyo pe'nnyofoho. I Apiloham kakoe ho'yango yano ilofahinyo anga'no Melikisetekimo uyimentisofoho. Osohumne'no Anituye hungkuno ole nalohi, Songo ne'no humayo hweho. Oso'no Melikisetekiye yofeso Lifaiye temtitofohofe yofe somo yakolo'nnyofoho. ⁹I oso'no olo hungkuno loso wolihwano. Lifaiye temtitofohofikohoyango yo'mayoso yano ilofahinyo anga'no mawo'ningkohohofoho. I oso'no Apiloham kakoe

ho'yango yano ilofahinyo anga'nohinoso Melikisetek ma'mentisofoho. Oseso Melikisetek kako Lifai huhwoe mta'ni ma'mentisofoho. ¹⁰Hwapingoso ole, Lifai kako mmo'nyo sohonta Apiloham kako Melikisetekimo honingkanopo uswo'nonto ho'yango fehohnjo uyimentiso sohonta kako kakoe imu Lifai uyone hopaso uyimentisofoho.

**A'amufe wonyo wae yafo syoho'njo sohwo
hohontajo yahino somo uyohope-e'nefoho.**

¹¹Hohonta hwe moya'mi hofiko honingkano hungkuno Mouses mta'ni ma'mentohofoso ole ulimento, A'amu Lifaiso hofiko a'amufe wonyo wae yafo syoho'neso hofiko yahu wofonjokisyosyantifeho. Ose ulonto Anitu kako Elounimo oso syoho so'no simo'mo uhwosopo'mentisofoho. I oso'no yahino simo'njo yahu honiyo usihumayoso a'amumo wopingo umokiyo'ne hopo'manji nom'ne hwe a'amu Anitu'nji ufohi'nyo'ne yahino songo'nji Melikisetek kako syoho imentiso hopaso tifi peho'ne i'mofapmmentisoto. ¹²U a'amufe wonyo wae syoho'njo sohwa hofikoe yahino uyohopo'nifijoso honingkano hungkuno hi uyohopo'nimtonoho. ¹³Oso yahino songo uyohopeso Anitu kako nakwoe Hwe Engo Jisasimne'no nelalofoho. I oso'no kako Lifaiye temtitofu mta'ango'maho. O'o, Jisasiye temtitofu sohwa hofiko oso syoho a'amufe wonyo wae yafo so'no nihu'no mimmotofofoho. ¹⁴Nakwo huno ole nayohi, Jisas kako Jutafe temtitofu mta'ango hweho. Oso temtitofu somne'no Mouses kako a'amufe wonyo wae yafo syoho so'no mulimmentisofoho.

**Jisas kako a'amu Anitu'nji ufohi'nyo syoho Melikisetek
kako imentiso hopaso Jisas ne'no ihwonefoho.**

¹⁵Jisasiye temtitofu kengo mta'ango sohwo kako a'amufe wonyo wae nihu'nahone yaofonto kako syoho songo a'amu Anitu'nji ufohi'nyo imentisofoho. Oso syoho songoso Melikisetek imentiso pa'nyoso uhwonontani oso'no nakwoe hunoso ehohosonesyalofoho. ¹⁶Hwe fihwa a'amufe wonyo wae yafo syoho'njo sohwa hofiko Lifaiye temtitofu mta'ango'nohino hwafoho. I oso'no Jisas oso syoho hiso Lifaiye temtitofu mta'ni moma'mmentisofoho. O'o, Jisas kako a'amufe wonyo wae nihu'nahone yaofonto kako a'amu Anitu'nji motufohi'nimentisofoho. Jisas kako songo ne'no humawo'ningkiso hweho. Oso'no Jisas kako Anituye yokumpohn'nyo'nji olo syoho loso ne'no ihwonefoho. ¹⁷Oso'no Anitu Jisasimo ulimento,

Kiko a'amu ngkimo motanifohi'nyo'ne syohoso Melikisetek imentiso hopaso ne'no yohotnne hwasoho.

Ose ulimentisofoho. ¹⁸Oso'no hohontajo yahino a'amufe wonyo wae yaofoso Anitu kako wae yao'mentisofoho. Hwapingoso hohontajo yahino a'amufe wonyo wae yaofoso hopo'maho. O'o, hohontajo yahinoso

nakwo Anitumo simeho hi'ntnnono uyoso monefo'manefoho. ¹⁹Oso honingkano hungkuno Mouses nejapmmentisoso nakumo wopingo Anitu pa'nyo monamokonehoho. Oso'no Anitu kako honingkano nom'ne songo hwasampo'mentisofoho. Oso honingkano songoso nakwo Anitu'nji ufohi'nyoso hoponoho.

²⁰Anitu kako Jisas a'amufe wonyo wae nihu'nahone yososo kako'nji ufohi'nyo'ne syoho so'no uhwasopo'mentisofoho. Anitu Jisasiye temtitofom somne'no uhwasopo'mentiso'maho. O'o, a'amu Anituye hungkuno so'no huno nehopi uyoso'no kakoe yofe yokintahopone'e so'no lonto kako Jisasimo uhwasopo'mentisofoho. A'amu Lifai sohwa oso'nji uhwasopo'mentohofom'aho. O'o, hofiko homningkwa'wehwoe pijohinopo ma'mentohofofoho. ²¹Anitu kako hungkuno yokumpohn'nyo lonto Jisasimo ole so'no uhwasopo'mentisofoho. Jisas kako a'amufe wonyo wae nihu'nahone ihwosi Anitu'nji ufohi'nyo'ne syoho so'no uhwasopo'mentisofoho. Ole ulimento,

Ngko Anitu hwo'nyoho.

Olo hungkuno yokumpohn'nyo kilalokwe loso uyohope-e'ne'maho.

Kiko a'amufe wonyo wae nihu'nahone yohoji ngko'nji motanifohi'nyo'ne syohoso ne'no yohotne hwasoho.

Ose ulimentisofoho. ²²Anitu kako oso hungkuno yokumpohn'nyo ulimentiso so'no nakwo huno ole nayohi, Jisas kako nakwo'nji Anitumo motonafohi'nyo'ne pmentisofoho. Olo yahino songo motonafohi'nyo'ne loso honingkano hungkuno hohontajo somo yakolo'nnyofoho.

²³Hohonta a'amu pi'ningo a'amufe wonyo wae yafo syoho'njo sohwa humamotofofoho. Hwapingoso hofiko songo ne'no humamotofom'aho. O'o, hofikoe syohoso noho'nasyontifi pe'nimentohofofoho. ²⁴I oso'no Jisas kako poyo pe'nonto apa'no likafonto songo ne'no humayo hweho. Kako a'amu Anitumo ufohi'nyo'ne syohoso ne'no yonteso nom'nehwo muyohopenohoho. Awonoho. ²⁵I Jisas huhwo sohwo kako Anitu'nji ne'no nohumanto kako nakumo nefo'mayo'ne jomo ulalofoho. Oso'no hwe moya'mi Anitumo u'mane'entani nakwo Jisasimo simeho hi'ntnnono uyihwaso'no Jisas kako asomo netimanefoho.

Jisas nakumo yo'mayo so'no nefo'mayo'neso hoponoho.

²⁶Jisas kako yofe engo a'amu'nji Anitumo ufohi'nyo'ne syoho'njo sohwo kako nakumo yo'mayo so'no nefo'mayo'neso hoponoho. Jisas kako nakwo a'amu wonyo'njo lohn'nnonji nohumanto kako wonyo honingkano nihu'no mimmentisofoho. O'o, wopingo'nohini humamentisofoho. Oso'no Anitu kako a'amu hopi'nonohino hwahoponjo so'nji ahwomomjo so'nji enjwa'mo nohumantifi Jisas kako'nohini yokintahopo uhumatimentisofoho. ²⁷A'amufe wonyo wae yao'motofom sohwa hofiko sikuno huhwo huhwi yahu fonjokisahumotofofoho. Simo'mo hofikoe wonyomne'no

fonjokisasoyontifi tifi a'amufe wonyomne'no fonjokisahumotofofoho. Oso'no Jisas kako syoho ose'njo hwo'maho. O'o, awonoho. Kako a'amu hopi'nonohinofe wonyo wayo'ne wape'nimo lonto kako sikuno anga'nohino somo kako a'amu hopi'nonohinofe wonyoso nihu'nahone wae yao'mentisofoho. ²⁸Hohontajo honingkano hungkunomo a'amu hwahoponjo yokumpohn'nyo ane wonyo honingkano'njo sohwamo oso syoho so'no uhwosopo'mojofoho. I Anitu kako hungkuno nehopi lonto kako oso syoho so'no kakoe Hwomu Jisasimo uhwosopo'mentisofoho. Anitu kako oso syoho somne'no Jisasimo uhwosopeso nto'nohinoho. Kako hoponoho. Oso syoho hiso ne'no ihwonefoho.

**Jisas kako ahwomomo nohumanto kako nakumo
Anitu'nji ufohi'nyo'ne syoho yalofoho.**

8 ¹Hungkuno lalokuhwone hwapingoso ole, Jisas kako nakwo'nji Anitumo motonafohi'nyo'ne nakwoe wonyo wae enamofone nakwoe Hwe Engo hweho. Anitu kako ahwomomo humaso sohwoe aho angahohnta'ni Jisas humanto yo'mayoso mokosyohumaho.

²Osopo nohumanto Anituye anga wopingo ne somo a'amu Anitumo motonafohi'nyo'ne syoho yalofoho. Oso anga neso a'amu molimentohofomaho. O'o, Anitu kako'nohino molimentisofoho.

³A'amu hwahoponjo sohwa a'amufe wonyo wae yafo syoho'njo sohwa hofikoe syoho olenoho. Hofiko Anitumne'no yo'mayo yano uyontifi yahu fonjokisasoyontifi yahu'nji yo'mayo so'nji Anitu uhwonyo'ne kisahumotohofofoho. Oso'no nakwoe Hwe Engo Jisas Kilais kako huhwo'nji Anitumo yo'mayo anga'nohinoso yano uyimontonoho. ⁴Jisas kako olohonta nakwoe hwaho lopo ne'no humantontentesi kako olo syoho lo'nji miyihwonesohilo. Hwapingoso ole, a'amu hwahoponjoso olo syoho loso'nji hofiko hohontajo honingkano hungkunomo iningkawentifi yo'mayoso Anitu uhwonyo'ne kisosyalokwofo. ⁵I a'amu hwahoponjo olo syoho loso'njoso hofiko a'amu Anitumo ufohi'nyo'ne syoho neso yamofa itihwalokwofo. Syoho neso Kilais kako Anituye anga ahwomomjo ne somo yalofoho. Osopo kako Anitumo motonefohi'nalofoho. Oso anga ahwomomjo so'no Anitu Mousesimo ulimentisofoho. Mouses kako Anitumne'no hwapife anga wamolimonto yahoningki Anitu ole ulimento, Ngko ahwomomjo anga huyo'mango hwofiki'nyopo utihwamentohe oso pa'nyoso hofiyo moso. ⁶I oso'no oso syoho Jisas ma'mentisoso a'amu hwahoponjoso a'amufe wonyo wae yafo syoho'njo somo yakolo'nnyofoho. Hwapingoso Jisas kako ahwomomo nohumanto nakwo'nji Anitumo motonafohi'nyo'ne mokotijwonemokosyohumaho. Oso yahino songo Jisas yalokunjoso hohontajo yahino Anitumo ufohi'nyo'ne imotofo somo hwofilo'nnyofoho. Jisasiye yahino songoso ne'no nowentihwonefoho. Hohontajo yahino yamofa itihwayo imotofoso moi'wo imo'nonefoho.

**Anitu'nji mokotijwonasiyo'ne honingkano songoso
hohontajo somo yakolo'nnyofoho.**

7A'amufe wonyo wae yahino simo'mjoso olenoho. Hofikoe wonyomne'no yahu fonjokisahumotofofoho. Oso yahino simo'mjo hopantentesi Anitu kako nom'ne yahino songoso monejape'njo ihwonesohilo. 8I oso'no Anitu kako a'amufe wonyo somo nuhwononto ole ulimento,

A'amu Isilael sikunonji, Juta sikunonji sekwo upa'nimno.

Ngko Anitu hwo'nyoho.

Sekwo ngko'nji mokotijwahinyo hungkuno songoso we'enepe waselimo.

9 Hungkuno songo loso hohontajo hungkuno seyakwosamo uyimentohe pa'nyo'maho.

O'o, hohonta seyakwosa sohwamo Ijip mta'ni ipemotawenji hungkuno ngko'nji mokotijwahinyoso uyimentohefoho.

I oso'no oso hungkuno homo somo hofiko tifi miningkammentohofofoho.

Oso'no ngko hofikimo hohujo ikinjimo'mentohefoho.

10 Olo hungkuno songo ngko'nji mokotijwahinyoso a'amu Isilael somo tifi no'mo uyimonne'no yohono.

Hungkuno songo loso hofikoe hunomo, hofikoe simehomo woho'nahumonne'no yohono.

Hofiko ngkimo wantife, Kiko nakwoe Anitu hwosoho. Ose wontantifeho.

Ngko hofikimo ulimonnoho. Sekwo nje mehomi kuyoho. Ose ulimonnoho.

11 Oso hohosohonta a'amu anga'no anga'no ngko hungkuno songo hofikoe simehomo ho'nahumeso hofiko homningkwa'wehwosamo oso hungkuno hiso molutihwafitnnehofo.

Sekwo Anitumne'no huno fisafihupmno.

Kakimo simeho uyimno.

Oso hungkunoso lutihwamentohofoho oso hohosohonta molutihwafitnnehofo.

Hwapingoso a'amu hopi'nono engo'nji we'e'nji hofikoe hunoso ngkine'no huno nto'no syafihupitnnefoho.

12 Osohonta ngko hofikine'no hitoho ntofahoningkuhwosi hofikoe wonyo wae umo'monnoho.

Ngko hofikoe wonyo homo somne'no apa'no huno mosyafihu'mnehono.

Anitu ose limentisofoho.

13 Anitu kako nakumo mokotijwonasiyo'ne hungkuno songo nalimentiso so'no hohontajo honingkano hungkunoso yokumpohn'nyo

ane'njo imokumentisofoho. Oso hohontajo hungkunoso nihu'nahone moi'wo umo'nimonte'no yohoho.

A'amu hwahoponjo a'amufe wonyo wae yafo syoho'njo sohwa hofiko yahu honiyo Anitune'no sisyahumentohofofoho.

9 ¹Honingkano hohontajo mokotijwahinyo hungkuno simo'mjoso Anitu kako ngkine'no syanifisiyo'ne yahino so'nji hwapife ango so'nji a'amu Isilael somo uyimentisofoho. ²Oso hwapife ango molimentohofoso ango hufa'u'njoponoho. Oso ango simo'mjo hoku'yo'njo sopo Anituye Angofoho limotofo somo sikiloho'nji epohumayo'nji Anitumne'no wopayo ho'nahinyoponoho. ³Oso hwapife ango homo somo ajwopo hwapife pmpilipeesyontifi oso ango nom'neso Anitu kako humawo'ningkisoponoho limotofofoho. ⁴A'amu Jutaso hofikoe hamniyoho ho'yangyo yo'mayoso nohu'meesyontifi yo'mayo Anituye angomne'no yo'mayo na'nohino wonyoangkafoso mti'mokontifi ho'nahumentohofofoho. Oso ango homo somo epohumayo na'nohino mti'mokontifi osopo hwone mijo sisasyontifi toho into'mentohofoso Anitumne'no tikayo akino wopingo'njo usimokuwo'ningkohofoponoho. Nom'neso hofiko ipofa na'nohinoso mti'mokumentohofofoho. Oso ipofa homo somo ahwonte na'nohino wo'nnyoso oso wosopayo *mona* ahwomo mta'ango Anitu uyimentisoso wo'nnyomnoho. Nom'neso ole, Anituye yokumpohn'nyo a'amu somo utihwayo so'no Elouniye mno somta'ni fesiyo sappmentisofoho. Oso mno so'nji sojo hufa'uyopo Anitu kakoe hungkuno mti'mokonto a'amu somo uyimentisofoho. Oso'nji oso ipofa homo somo weho. ⁵Oso ango homo somo Anitu kako humayo'neponoho limotofo so'no utihwayo'neso hofiko oso ipofa sopo a'amu ahwomomjo hufa'u hwa'uye huyo'mango wonyoangkafo fefeeloho'nji mti'mokumentohofofoho. Oso hwa'uye huyo'mango sife ki'nyopo a'amufe wonyo wae yafo'ne yahu honiyo sisyasiyo'neponoho. I oso ango homo somjo yo'mayo yoloho joso ehohosasiyo'neso nom'ne sikunomnefoho. Olo iyoswo lomo mamti'mokumnehono.

⁶Oso yo'mayoso hofiko yontifi Anituye ango somo ho'nahumentohofofoho. Oso hohosohonta a'amufe wonyo wae yafo syoho'njo sohwa sikuno huhwo huhwi hofiko hwapife ango hoku'yo simo'mjo somo noswontifi osopo hofiko a'amufe wonyo wae yafo syoho imotofofoho. ⁷I oso'no soswo anga'no uyokolofahoningki sikuno anga'nohino somo hwe yofe engo'njo a'amufe wonyo wae yafo syoho'njo sohwo kako oso ango ajwo so'mo humentisofoho. Oso ango homo somo kako yahu honiyo nomotaswonto Anitumo ulimento, Ngko'nji olo a'amu lo'nji nakwo honingkano wonyo so'no huno monayo'njo yalokunjo so'no olo yahu honiyo oso wonyo wae iyo'ne kijopalokweno. Ose ulonto Anitumne'no ho'nahumentisofoho. ⁸Oso yahino hiso'no Anituye Towahuno Wopingo nakumo ole lonetihunyofoho. A'amu

sikinjoso oso angō ajwo so'mo Anitu humawo'ningkisoponoho mulimotofō sopo mohufitnnehofo. O'o, olo honingkano loso piku'nawo'nnyoponoho. ⁹Oso hwapife angō hiso nakwoe hunomo ehohosonasiyo'ne huyo'mangofoho. Hwapingoso ole, yo'mayo yahu so'nji Anitumne'no ho'nasiyoso a'amufe honingkano wonyomne'no hofikoe hunomo wonyo hwo'nyoho hnniwo'ningkohofoso wae mmofonehoho. ¹⁰Oso honingkano hungkuno Mousesimo Anitu simo'mo uyimentisoso wosopayo nyo'ne, mijo nyo'ne, mijo yoma'nyo'ne, yo'mayo iyo'ne yahino'nohini uyimentisofoho. Oso yahinoso yamofō hungkuno'nohinofoho. Oso yahinoso ne'no nowentaningki honingkano nom'ne songo ito'nohinoso u'mofapmmonte'no yohoho.

Jisas Kilais kakoe honiyoso nakwoe wonyomne'no usihuma'mentisofoho.

¹¹Oso honingkano songo Anitu kakoe a'amu'nji ufohi'nyo'neso nto i'mofapmmaho. Honingkano songoso Kilaisiyoho. Kilais nakwoe Hwe Engo a'amufe wonyo wae nihu'nahone yaofō syoho'njo hweho. Jisas huhwo sohwo Anituye angō ne somo nto humaho. Oso angō hiso hwahoponjo hwapife angō homo yakolo'nnyofoho. Hwapingoso oso angō hiso a'amu hwahoponjoso molimentohofō'maho. Hwahoponta'angō'maho. ¹²O'o, Kilais kako yahu *meme*'nji *mpulimokau*'njiye honiyo'nji oso angō Anitu humaso somo motahumentiso'maho. O'o, kakoe honiyo nakwoe wonyo nihu'nahone wae enaofō'ne Anitumo uyonto humentisofoho. Oso honiyoso sikuno pi'ningomo usihuma'mentiso'maho. O'o, sikuno anga'nohino somo usihuma'mentisofoho. Oso'no kakoe temtitofo nemokahoningki nakwo kako'nji ne'no nohumentihwanefoho. ¹³Hwe fihwo kako honingkano hungkuno fehohnjomo ito'no miningkayo'manji osohumo Anitu uhwononto kiho pa'nyo imo'nimentiso somo uhwonimentisofoho. Oso humne'no a'amu fihwo a'amufe wonyo wae yaofō syoho'njo sohwo kako *mpulimokau* tohomo fonji'mofonto oso hwakufō so'nji nom'ne yahu honiyo'nji a'amu kiho'njo sohomo kisuhumentisoso kiho'maso imokumentisofoho. ¹⁴I oso'no Kilaisiye honiyo oso yahu honiyo somo yakolo'nnyofoho. Jisas kako kakoe a'apaho a'amufe wonyo wae nihu'nahone yaofō'ne Anitumo uyimonto yahoningki Anituye Towahuno songo ne'no humawo'ningkiso sohwo kako Kilais honingkano wonyo miyo'neso ufo'ma'mentisofoho. Jisas nakumne'no poyo pe'nimentiso so'no nakwoe hunomo wo'nyo'nwoho hnniwo'ningkuhwoneso Jisas kako wae enaofiwo'ningkisofoho. Oso'no nakwo siki syoho miyanehwono. O'o, nakwo Anitu songo ne'no humayo sohumne'no syoho ulohofiyo'nwoho.

Jisas Kilaisiye honiyo songoso nakwo Anitu'nji mokotijwahinyo'ne imo'nimentisofoho.

¹⁵Oseso Jisas kako nakwo Anitu'nji mokotijwahinyo'ne yahino songo somo ajwopo humaho. Osopo nohumentaningkuhwosi nakwo Anitu

nahwosopo'mentiso hn'nwi yo'mayo Jisas songo ne'no humayo'ne nalimentisoso womantanoho. Hwapingoso nakwo hohontajo honingcano hungkunomo ito'no miningkayo'njo yontani honingcano wonyo imotohwone somta'ni Jisas kako nakumne'no poyo pe'nimentiso so'no kako nakumo honingcano wonyo mta'ni isihutofonema'mentisofoho.

¹⁶ A'amu olo hwaho loponjo sohwo ole liwo'ningkahi, Ngko poyo pe'nime sohonta nje yo'mayoso nje mehomiso mapitnne'ento liwo'ningkohoho. Oso a'amu huhwo sohwo nope'ningkahoningki a'amuso nuhwonontifi oso hwoe yo'mayo ho'yangoso kakoe mehomimne'no lontifi uyiwo'ningkohofoho. ¹⁷ Oso hwe nje yo'mayoso nje mehomiso mapitnne'ento limentiso sohwo nohumentaningkuhwosi momapitnehoho. Peho'neto. Kako poyo mape'nyofoho. O'o, poyo pe'ningkuhwoso'no yo'mayoso womantifeho. ¹⁸ I oso pa'nyo nakwo Anituye hungkuno Mousesimo simo'mo uyimentiso so'no huno wosyofisyano. Oso hungkuno hohontajo a'amu'nji Anitu'nji mokotiku'nyo'ne so'no a'amufe wonyo wae yaofoso hofiko yahu honiyo musihumaso'njo yontifijontentesi Anituye hungkuno yokumpohn'nyo ane'njo'nesohilo. O'o, hofiko yahu honiyo usihuma'mentohoho so'no Anitu'nji mokotiku'nyo'ne hungkunoso yokumpohn'nyo imokumentisofoho. ¹⁹ Simo'mo Mouses hwe moya'mi somo yo'mayo honingcano hungkuno hopi'nonohino Anitu'nji mokotiku'nyo so'ne ulimentisofoho. Nulonto kako yahu *meme'nji mpulimokau* mu'nji nofonjasyonto honiyoso mijo'nji ahwontemo sisyi'mo'mentisofoho. Ose yonto kako yahu *sipsip* lohwo ho'yo fayoo honiyo'nohino so'nji nomanto hwo'limpoho somo popojonto yahu honiyo'nji mijo'nji yomanto iyoswo Anituye hungkuno'njo hwe moya'mi so'njimo ifoliposi'mee'mentisofoho. ²⁰ Mouses ose yonto ulimento, Olo honiyo ifoliposi'meesemofoho loso Anitu'nji mokotiku'nyo hungkunoso yokumpohn'nyo imokiyonefoho. Sekwo olo hungkuno losomo ito'no finingkamno. ²¹ Ose ulonto kako yahu honiyoso hwapife angonji iku'yo yo'mayo oso angoo homo somjo Anituye yofe ho'nomayo'ne yo'mayo somo ifoliposi'mee'mentisofoho.

²² Ihwoni, a'amu honingcano hohontajo somo iningkamotofoso yo'mayo somo hofiko honiyo'nji ifoliposi'mee'motofoso Anitu nuhwononto wopingoo uhwonimentisofoho. Honiyo musihumaso'manji Anitu hofikoo honingcano wonyo somo wae meeofonehoho.

**Jisas Kilais nakwoe wonyo wae yafo'ne
kaningkwohumo kako yano inimentisofoho.**

²³ Yo'mayo hwapife angomo ho'nahumentohofoso ahwomomjo yo'mayo ne somo yamofoo netihwayonefoho. Hwapife angoo homo somjoso honiyo'nji ifoliposi'mee'mentohoho so'no Anitu uhwonimentisoso yo'mayoso wopingoo uhwonimentisofoho. I oso'no ahwomomjo angoo

neso ose'njo'maho. O'o, hwahoponjo yahu honiyoso hopo'maho. O'o, yahu honiyoso wopingo monamokiyo'njo yontaningi Anitu nahonimentisofoho. ²⁴Jisas kako nakwoe hwaho lopo humamentiso sohonta kako hwapife ango a'amu molimentohoho ango ajwo ne mo'mjo ango Anitu humawo'ningkisoponoho mulimentohoho somo mahumentisofoho. Oso ango homo somo ahwomomjo ango ne somo yamofa netihwayo'nefoho. Jisas kako ahwomomjo ango ne somo noswonto Anituye simanopo nohumanto nakumne'no syoho iwo'ningkiso hweho.

²⁵Hwe a'amufe wonyo wae syoho'njo yofe engo'njo sohwo kako soswo anga'no anga'no uyokolofahoningki yahu honiyo'nji motasiwo'ningkisofoho. I oso'no Jisas kako kaningkwowho Anitumo a'amufe wonyomne'no sikuno pi'ningomo inimentiso'maho. ²⁶U Jisas sikuno pi'ningo engo yontentesi kako Anitu nakwoe hwaho simo'mo mti'mokumentiso somta'ni poyo pe'nipe'nyo mjimihwonesohilo. O'o, awonoho. Jisas kako nakwoe hwahopo sikuno moi'wo umo'nimonto yahonjo somo noponto nakwo hopi'nonohino hn'nwiye wonyo wae nihu'nahone yafo'ne sikuno anga'nohino somo kakoe a'apaho Anitumo inimentisofoho. ²⁷A'amu hopi'nonohini olo hwaho lopo humalohwone hn'nwi sikuno anga'nohino somo poyo pe'niwo'ningkuhwonefoho. Poyo pe'ningkuhwasi nakwo Anitu'nji hungkuno ikwolofa'ne so'no wanefoho. ²⁸Oseso Jisas Kilais kako sikuno anga'nohino somo kako Anitumo nakwo hopi'nonohino hn'nwi wonyo wae nihu'nahone yafo'ne kakoe a'apaho inonto pe'nimentisofoho. Ose pe'nimentiso so'no kako asomo poso sohonta kako nakwoe wonyomne'no apa'no pe'nyo'ne'maho. O'o, kako nopihwosi a'amu kakine'no hontohumalohwone hn'nimo netimayo'nefoho.

**Yahu honiyo hohontajoso a'amufe wonyo wae
nihu'nahone yaofoso hopo'maho.**

10 ¹Oso hohontajo honingkano hungkuno Anitu Mousesimo uyimentisoso yo'mayo wopingo tifi imo'none so'no yamofa netihwayo'nefoho. Oso hungkuno simo'mo uyimentisoso hungkuno wopingo tiffinjoso afa'maho. O'o, hohontajo honingkano hungkunoso ole nalohi, Sekwo soswo anga'no anga'nohino somo sekwoe wonyomne'no yahu fonjokisahumno. Ose nalimentisofoho. I oso'no a'amu oso hungkuno somo iningkamotofoso hofikoe huno simiho wopingo neso imokiyo'ne'maho. ²O'o, hohontajo honingkano hungkunoso a'amufe honingkano ne wopingo imokontentesi a'amu hiso Anitumne'no yo'mayo yahu ne'no mofonjokisasyikutnesohilo. O'o, oso a'amu hiso hofikoe honingkano wonyo somne'no wonimango ne'no uningkahoningki hofikoe wonyomne'no yahu ne'no fonjokisasyiwo'ningkohofofoho. ³I oso'no

soswo huhwo huhwi hofiko yahu fonjokisasyontifi hofikoe honingkano wonyomne'no huno ufohotofo'nefoho. ⁴Hwapingoso yahu honiyoso a'amufe wonyo wae meeofonehoho. O'o, nihu'no awonoho.

⁵Oso'no Kilais nakwoe hwahopo wapmmonto yonto Anitumo ole ulimento,

A'amufe wonyo honingkanomne'no yo'mayo yahu
kijapiwo'ningkohofoso ngkilaho lalokuno.

I oso'no kiko ngkine'no hwahoponjo a'apaho somne'no
enisyohumahoningkini hofikoe honingkano wonyomne'no nje
a'apaho loso wokijapmmonne'no yohono.

⁶A'amu hofikoe wonyo honingkanomne'no yahu hopi'nonohino
tohomo fonji'mofontifi yo'mayoso kiko uhwonyo'no
kisosyontaningkofi jije simeho wopingo makumo'ningkiyohoho.

⁷Oso'no ngko ole kiloho, U Anitu kiko ngkimo nohonyo.

Yo'mayo ngko poyo pe'nyo so'ne iyoswomo mti'mokumentohofoso
ngko jije hunomo kiningkape-e'ne wawomne'no yohono.

Ose ulimentisofoho. ⁸Simo'mo Kilais kako Anitumo olo so'no
ulimento, A'amu hofikoe wonyomne'no yahu fonjasyiwo'ningkohofoso
so'no kiko ngkilaho liwo'ningkohino. Yo'mayo yahino wonyo somne'no
kijapiwo'ningkohofoso jije simeho wopingo makumo'niwo'ningkiyohoho.

Oso honingkano hungkuno Anitu kako Mousesimo simo'mo
uyimentiso somo hofiko ko iningkamotofo so'no oso hungkuno hiso
Kilais Anitumo ulimentisofoho. ⁹Ose ulonto Anitumo ulimento, U
Anitu ngko nto pohono. Jije simeho wopingo kumo'nyo'neso yo'mayo
uyimonne'no yohono. Ose ulahoningki Anitu kako hohontajo hofikoe
wonyomne'no yahu fonjokisahumentohofoso yahino somo wae yaofonto
kako Jisasiye a'amufe wonyo wae yafo'ne kakoe a'apaho inyoso Anitu
nomanto hohontajo yahino somo uyohopo'mentisofoho. ¹⁰Jisas Kilais
kako yo'mayo syoho Anituye simeho wopingo umo'nyo'neso yonto
kako a'amufe wonyomne'no kakoe a'apaho inimentisofoho. Sikuno
anga'nohino somo inimentiso so'no a'amu hopi'nonohino hn'nimo Anitu
nahonimentisoso wopingofoho limentisofoho.

Jisas kakoe honiyoso nakwoe wonyo wae yafo'neso hoponoho.

¹¹A'amu a'amufe wonyo wae yafo syoho'njo sohwa hofiko sikuno
huhwo huhwi oso syohoso imotofofoho. Yahu ne'no fonjahumotofofoho.
I oso hiso imotofoso a'amufe wonyoso wae mee'mmotofofoho. ¹²I oso'no
Kilais kako a'amufe wonyo wae yafo'ne sikuno anga'nohino somo
kakoe a'apaho inimentisofoho. Ose inimentiso so'no nakwoe wonyo
honingkano hopi'nonohino imentihwone so'nji olohontajo yalokuhwone
so'nji hwangku yaso so'nji nihu'nahone wae yao'mentisofoho. Wayo
yao'mentiso sohonta kako Anituye aho angahohnta'ni usijo'no humaho.

¹³ Osopo nohumanto Anitu kako Jisasiye mangohwa nje sifiki'nyo'mo wonihumajononto hontohumaho. ¹⁴ Jisas kako a'amufe wonyo wae nihu'nahone yafo'ne sikuno anga'nohino somo kakoe a'apaho inimentiso so'no oso a'amu kako nahwosopo'mentiso hn'nimne'no nihu'nahone wopingofoho limentisofoho. Ose limentiso so'no nakwo wopingo imo'nalokuhwono.

¹⁵ Anituye Towahuno huhwo kako nakumo olo hilo so'no nehopeho nalimentisofoho. Simo'mo ole nalohi,

¹⁶ Hwangku yahino songo a'amu ngko'nji mokotiku'nyo hungkunoso uyimonnoho.

Osohonta nje honingkano hungkunoso a'amufe simehomo hofikoe hunomo woho'nahumonnoho.

Anitu ose limentisofoho. ¹⁷ Anituye Towahuno sohwo nom'ne hungkuno nalimento,

Oseso ngko hofikoe yahino wonyo so'nji honingkano wonyo so'ntnne'no apa'no huno mosyafisiyo'njo uyimonnoho.

Ose nalimentisofoho. ¹⁸ U Anitu kako nakwoe wonyo wae nihu'nahone yao'mentiso so'no nakwo oso wonyo hiso'no Anitumo apa'no peho'no uyanehwono. Awonoho. Nihu'nahone enao'mentisofoho.

**Nakwo Anitumo simeho hi'ntnnono uyihwasi
kako'njo tifonepo wohumano.**

¹⁹ Nje a'amu soku, Jisas nakumne'no kakoe honiyo usihuma'mentiso so'no nakwo Anitu humaso anga sopo nosyuhwasi osopo iyoho monanonehoho. ²⁰ Jisas kako nakumne'no poyo pe'nimentiso so'no honingkano songo oso anga Anitu humaso sopone'no swane'no hwosampo'mentisofoho. Hohonta hwapife pmpilipeehinyoso oso honingkano somo piku'nawo'nnyofoho. I kakoe a'apaho inimentiso so'no oso honingkanoso nihu'nahone hwosampo'mentisofoho. ²¹ Jisas nakwoe hwe yofe engo'njo a'amufe wonyo wae nihu'nahone yafo syoho'njo sohwo kako nakwoe Hwe Engo Anituye temtitofu hn'nimo nemokosyohumawo'ningkiso hweho. ²² Hohonta yo'mayo somo yahu honiyo ifoliposi'mo'mentohofu somo Anitu uhwonimentisoso wopingo uhwonimentisofoho. Oso hopaso Jisas kako nakwoe honingkano wonyomne'no poyo pe'nimentiso so'no Anitu nahonimentisoso wopingo nahonimentisofoho. Oso'no nakwoe honingkano wonyo somne'no nakwo simeho tango moneyalofiyoho. I hohonta hofiko hofikoe a'apaho Anitu uhwonyo'ne mijo yoma'nimentohofu hopaso Jisas kako mijo kiyonema'mentisofoho. Oso'no nakwo iyoho monanyo'njo nohumehwasi Anitumo u'mano. Hwapingoso kako nakwoe hungkunomo nepa'none so'no huno nayohoho. ²³ Nakwo nom'ne a'amu somo Anitumo simeho hi'ntnnono uyalokuhwone so'no yoloho lijwaofiwo'ningkuhwone

so'no simeho uyoso yokumpohn'nyo nokesyohumehwasi yo'mayo Anitu nalimentiso so'no wohontohumano. Nakwo nohontohumehwasi po'nifo humehwaloho. O'o, yo'mayo Anitu kako yoneso'no nakumo nalimentisoso nehopeho. Oso Anitu kako uyimontonoho. ²⁴Olo so'no huno wosyofisyano. Nakwo fo'ma'nyo engoso simeho inyoso'no pipi yanehwono. Oso'no huno syofisyihwasi huno wopingo tipemehwasi hofiyo uyano. ²⁵Nakwo a'amu Anitumo simeho hi'ntnnono uyiwo'ningkuhwone hn'nwi nakwo Jisasiye yofe so'no uhu'mokohumayo yahino somo nusikwajihwaloho. A'amu fehohnjoso oso yahino somo nto uliko'ma'malofofoho. O'o, nakwo nuhu'mokuhwasi Anitumne'no yokumpohn'nyo lohofo'ne wofo'mo'nano. Ose yalokuhwoneso yokumpohn'nyo ne'no wofo'mo'nano. Hwapingoso Jisasi'nji hungkuno ikwolofone sikunoso mofoneponoho.

Nakwo Anituye Hwomu Jisasimne'no hohujo ikinjimofihwaloho.

²⁶Nakwo Anituye hungkuno ne somo huno nayihwoso'no osopo nakwolaho lihwasi honingkano wonyomo ne'no nohumehwasi oso honingkano wonyo wae enaofone'neso Anitumo peho uyanehwono. Nihu'no awonoho. ²⁷Ose yaso'manji nakwo nakwoe honingkano wonyo somne'no hungkuno ikwolofone ne'no nohontohumehwasi iyoho wonanono. Hungkuno moi'wo ikwolofihwasi Anituye mango sohwona'nimo toho mikunimposo somo nonanone'nwoho. ²⁸Nakwo olo so'no huno nayohi, a'amu fiho'wo kako Mousesiye honingkano hungkunomo haloho maposo'njo imentiso sohwo kako honingkano wonyo imentiso'manji nom'ne a'amu hufa'u, hufa'u sihune osohwa wonyo somo uhwonontifi oso a'amu huhwo sohwoe wonyomne'no hungkuno yoloho lijwafo so'manji oso hwe Mousesiye honingkano hungkunomo miningkayo'njo sohumne'no hitoho mulofe'njo yontifi fonjahumentohofofoho. ²⁹A'amu Anituye honingkano hungkuno Mousesimo uyimentiso somne'no ngkilaho limentiso so'no ose imentohofom'nanji a'amu nom'nehwo kako Anituye Hwomumne'no ngkilaho loso'manji oso hwe huhwo sohumne'no Anitu kako peho ulohofoneto. Oso a'amu huhwo sohwo kako tango mikunimposo engo mane hweho. Hwapingoso oso hwe huhwo sohumne'no Anitu'nji mokotiku'nyo'ne oso hwe sohwoe wonyo wae yaofone'ne Jisas kakoe honiyo usihuma'mentisofoho. I oso'no usihuma'mentiso so'no hwe huhwo sohwo Jisasimne'no sitofu uliwo'ningkohoho. Anituye Towahuno Wopingo sohwo nalohofiwo'ningkiso sohumne'no ngkilaho liwo'ningkohoho. ³⁰Anitu kako ole limentiso so'no huno nayohoho. A'amu honingkano wonyo iwo'ningkohoho somo ngko Anitu'ni kakoe wonyo somne'no wonyo aku uyimonnoho. Nje syohofoho. Hungkuno nom'neso ole nalimento, Hwe Engo Anitu sohwo kako kakoe hwe moya'mife yahino wopingo'njo so'nji yahino wonyo'njo so'njimo yano ilofonefoho. ³¹A'amu yahino wonyo'njo somo tango mikunimposo

uyonefoho. Oso'no kako tango engo monejape so'no honingkano wopingo'nohinimo uningkowano.

Nakwo Anitumo simeho hi'ntnnono yokumpohn'nyo uyihwasi wolohofano.

³²Hohonta sekwo Anitumne'no simo'mo nupa'nontifi simeho hi'ntnnono uyahoningkofi a'amu wonyo selohofahoningkofi yo'mayo tango se'ma'mentiso sohonta sekwo yokumpohn'nyo loho'mentohofofoho. Oso hohontajo somne'no sekwo huno fisyafihupmno. ³³Sikuno fehohnjo somo hofiko sekumo hwe moya'mife timopo sehumajontifi hungkuno wonyo sitofo'nji selontifi tango sejapmmntohofofoho. Sikuno nom'nemo sekwoe a'amuso oso pa'nyo tohino mentaningkofi sekwo hofikimo nuhwonontifi ufo'mano lontifi imentohofoso sekwo hofiko'nji tohino soma'mentohofofoho. ³⁴Sekwoe a'amu fehohnjo hofiko Anitumo simeho hi'ntnnono umentohofoso so'no impo'angomo uhumojahoningkofi sekwo hofiko'nji tohino soma'mentohofofoho. Sikuno nom'ne somo sekwoe yo'mayo ho'yangoso a'amu nom'neso wae esemofahoningkofi sekwo ho'yangoso so'no huno engo mosyafisiyo'njo yontifi hwahoponjofoho. Womapife lontifi simeho wopingo'nji simonyo imentohofofoho. Hwapingoso sekwo huno moi'wonoho. Sekwoe ho'yangoso neso ahwomomo weho. Ne'no nowentihwonefoho.

³⁵Oseso yo'mayo so'no sekwoe simeho yokumpohn'nyo uyoso noho'nasyikutoho. O'o, Anitu kako wopingo selohofonefoho. ³⁶Sekwo yokumpohn'nyo lohofikuji Anituye hungkunomo tifi finingkamno. Ose ifijo'manji Anitu yo'mayo wopingo wosejapmmo selimentisoso wotipemantifeho. ³⁷Anituye hungkuno iyoswomo mti'mokumentohofoso ole nalohi,

Sikuno we'eneponoho.

Oso hwe nakwoe hwahopo wapmmo nalimentiso sohwo we'enepi wapmmntonoho.

Kako miyonehoho.

³⁸Nje a'amu honingkano nto'nohino'njoso hofiko ngkimo simeho hi'ntnnono ntopalokwofoso hofiko songo nohumafitnnefoho.

I a'amu hiso ngkine'no hohujo ikinjanimopijo oso a'amu somne'no nje simeho wopingo manimo'nonehoho.

Ose nalimentisofoho. ³⁹I oso'no nakwo Anitumne'no hohujo mikinjumofe'nwoho. Oso'no nakwo tikano somo tohino ne'no mayo spono mowanehwono. O'o, nakwo Anitumo simeho hi'ntnnono uyiwo'ningkuhwone hn'nwi nakwo simeho wopingo'nji songo ne'no humentihwanefoho.

**Mpohwosafe simeho hi'ntnnono Anitumo
uyo yahino hwapingoso olenoho.**

11 ¹Anitumo simeho hi'ntnnono uyo yahinoso olenoho. Yo'mayo wopingo Anitu sekumo waseloho'monnoho nalimentiso so'no

hontohumalohwono. Neso ko yontani nakwo huno nayohoho. Wopingo wonaloho'montonoho. Huno ose neyahoningki Anitumo simeho hi'ntnnono uyalokuhwono. ²A'amu hohontajo sohwa hofiko Anituye hungkunomo simeho hi'ntnnono uyimotofo so'no Anitu ulimento, sekwo simeho hi'ntnnono ntapmmenotofo so'no nje a'amu ne kuyoho selalokweno. ³Nakwo Anitumo simeho hi'ntnnono uyalokuhwono so'no huno ole nayohoho. Anitu hungkuno lahoningki nakwoe hwaho ahwomo nonyo wosopayo yo'mayoso siki imo'nimentisofoho. ⁴Ae'mta'ni nakwo a'amu Anitumo simeho hi'ntnnono umotofo somne'no huno wosyofisyano.

Apel

Apel kako Anituye hungkunomo simeho hi'ntnnono uyimentiso so'no kako yahu *sipsip* fonjokisahumentisoso Anitune'no iloho yahoningki Anitu nuhwononto, Nje a'amu nehwosoho ulimentisofoho. Apeliye kola'wehwo Kein kako Anitu hungkuno uyimentiso somo hwotoho hmmentiso so'no kako wosopayo'nohini uyahoningki Anitu, Nje a'amu nehwosoho mujo'njo imentisofoho. Apel kako Anituye hungkunomo iningkawento pe'nimentisofoho. Oso'no kakoe hungkunoso honingkano wopingo somo nakumo netihwawo'ningkisofoho.

Inouk

⁵Inouk kako nohumanto Anituye yahinomo tifi iningkawento Anituye simeho wopingo umokumentisofoho. Kako Anitumo simeho hi'ntnnono uyimentiso so'no kako poyo mape'nimmentono. O'o, Anitu a'apaho hi'nji utima'mentisofoho. Oso'no a'amuso hofiko kakoe pijafo so'no hafihafe wonyopi tipmmenotofofofo. ⁶A'amu Anitumo simeho hi'ntnnono muyo'njo sohwo kako Anituye simeho wopingo mumokonehoho. Hwapingoso hwe fihwo kako Anitumo u'ma'mo loso sohwo kako Anitu humaso so'no simeho hi'ntnnono uyiwo'nono. Oso'nji a'amu Anitune'no tipewo'ningkiso osohomo Anitu wopingo uloho'montonoho. Oso'ntnne'no simeho hi'ntnnono uyiwo'nono.

Niwa

⁷Niwa kako yo'mayo tifi imo'none so'no muhwoniyonto kako Anituye hungkunomo nupa'nonto simeho hi'ntnnono uyimentisofoho. Oso'no kako yofayokino angonjo mikunimposo mti'mokumentisoso hofiko'montohwa yofayokinomo humentohofoso songo humentaningkofi a'amu hopi'nono yofayokinomo mahumentohofoso poyo pe'nimentohofofoho. A'amu homo somo Niwa kako Anitumo simeho hi'ntnnono uyo yahinoso hofiyo lutihwamentisoso hofiko haloho maposo'njo imentohofoso hungkuno tango'njo ikwolofoneso wo'nnyofoho. Niwa kako Anitumo simeho

hi'ntnnono uyimentiso so'no Anitu ulimento, Kiko nje a'amu ne hwosoho. Ose ulimentisoso Anitu a'amu hopi'nono kakimo simeho hi'ntnnono uyiwo'ningkohoho samo oso hiso uliwo'ningkisofoho.

Apiloham

⁸Anitu Apilohammo hungkuno ulahoningki Apiloham kako hungkuno homo samo simeho hi'ntnnono uyonto tifi iningkawomentisofoho. Apiloham kako kakoe ango sopo nuliko'manto Anitu hwaho nom'ne wokijapmmo ulimentiso spono umentisofoho. Apiloham kako huno ole syafihu'mento, Ngko ntonte palokweno. Huno ose ko syafisyonto kako Anitumo simeho hi'ntnnono uyonto umentisofoho. ⁹Oso hwaho hiso'no Anitu kako ulimento, Apiloham kinonji jije imu so'njine'no hwaho sejapmnefoho. Ose ulimentiso sopo nowento nom'ne hwafe hwahopo hwapife ango molimentisofoho. Osopo Apiloham kakoe hwomu Aisakijanji hofiyakwo Jekoupijanji humamentohofofoho. Hofiko kihn'nawo'nnyo hwafoho.

¹⁰Osopo nohumantifi Anituye huno mta'ni pone engo wamti'mokumo limentiso so'no hofiko hontohumamentohofofoho. Oso pone engo hiso yokumpohn'nyo ponoho. Moi'wo mmo'nonehoho.

¹¹Apilohamiye ape Sola kako a'manesi mehomi mmo'nyo hwonjo imo'nimentiso sohonta Anitu ulimento, Ngko hwomu wokijapmmo. Ose ulahoningki Sola Anituye hungkuno ne'njo samo simeho hi'ntnnono uyimentiso so'no Anitu kako Solamo yokumpohn'nyo uyahoningki Sola hwomu ma'mentisofoho. ¹²Oso'no Apiloham nihu'no a'mane imo'nonto poyo wape'nimonto mofone sopo kako a'amu pi'ningo engo sofe homningkwowho imo'nimentisofoho. Oseso Apilohamiye imuso hofiko olo pa'nyofoho. Nakwo ahwomomo hntokwaliyo pi'ningo engo uhwoniwo'ningkuhwone so'nji tafeponjo wosoho uhwoniwo'ningkuhwone oso pa'nyo imo'nimentihwone'nwoho. Apiloham Anitumo simeho hi'ntnnono uyimentiso hopaso nakwo Anitumo simeho hi'ntnnono uyalokuhwone hn'nwi Apilohamiye imu'nwoho. Oso wosoho so'nji hntokwaliyo so'nji a'amu atofa malifitnnehoho. Oso pa'nyo imo'nalokuhwono.

¹³Oso a'amu Anitumo simeho hi'ntnnono umotofoso nohumantifi pe'nimentohofofoho. I oso'no olo hwaho lopo nohumantifi yo'mayo Anitu ulimentiso so'no simeho hi'ntnnono uyontifi nto ma'mentohoho hopa syafisyontifi simeho wopingo umo'nimentisofoho. Ole limentohofi, Olo hwaho lopo sopo nakwoe hwapingopo'maho. O'o, olopo we'nehwo wohumantanoho. Ose limentohofofoho. ¹⁴Ose limentohofosomme'no nakwo huno nayohoho. Hofiko hofikoe hwaho ne sopone'no wotipemantife'no hontohumalofo. ¹⁵Hofiko oso ango uliko'ma'mentohofososo'no asomo we-e'ne huno mosyafihu'mmentohofofoho. U hofiko

huno asomo we-e'ne syafisyontifijontentesi hofiko honingkano notipemafikutnnesohilo. ¹⁶O'o, ose malimentohofofoho. Hofiko nom'ne hwaho wonyoangkafo olo hwaho loponjomo yakolo'nnyo sopone'no hontohumamentohofofoho. Ahwomomne'no hontohumamentohofofoho. Oso'no hofiko Anitumo ole ulimentohofi, Kiko nakwoe Anituhwosoho. Ose ulontifeso Anitu kako wonimango mumnimmentisofoho. O'o, kako hofiko'ne ango engoso nto esyohumamentisofoho.

¹⁷⁻¹⁸Anitu Apilohammo ulimento, Jije hwomu Aisak mta'ni imu pi'ningo engo wokijapmonnoho. Ose ko ulonto Anitu kako Apilohammo yamofu uloho'mentisofoho. Apiloham kako Anitumo simeho hi'ntnnono uyimentiso so'no kakoe hwomu Anitumne'no sojopo wofonjokisahumo lonto imentisofoho. ¹⁹Ose yonto kako huno ole syafihu'mento, Nje hwomu poyo pe'ningkuhwoso'no Anitu kako apa'no songo ulikafoso kako hoponoho. Ose syafihu'mentiso so'no ole liwo'ningkuhwoni, Apiloham kakoe hwomu poyo pe'nimentiso sohwo apa'no songo iwa'mentisofoho.

Aisak

²⁰Aisak kako Anituye hungkunomo simeho hi'ntnnono uyimentiso so'no kakoe hwomu Jekoupi'nji Isou oso hwa'umo yo'mayo tifi u'mayo'ne so'no aho ulonjimokumentisofoho.

Jekoup

²¹Jekoup kako Anitumo simeho hi'ntnnono uyimentiso so'no kakoe sikuno poyo pe'nyoso moi'wo umo'nimonto yahoningki Jekoup kako kakoe mnopo ijofasito ehumanto Anituye yofe ho'noma'mentisoso kako Jousepiye hwomu sohwa'umo ulonjimokumentisofoho.

Jousep

²²Jousep kako Anitu ne'no simeho hi'ntnnono uyimentiso so'no kako tifo nepo poyo wape'nimonto yonto kako a'amu Isilael somo ulimento, Sekwo hwaho Ijip nuliko'mafikuji nje yokinoso nonimotawekuji hwaho Kenan sopo foho'nanihumno. Ose ulimentisofoho.

Mouses

²³Mousesiye kaningkwowho'ya'u siko hwomu milongo ma'mentisiyo sohonta uhwonimentisiyoso hwomu wopingo uhwononji hiyaso'mo hamno hufa'u sihune mokosyohumamentisiyefoho. Hwapingoso ole, Hwe engo hwaho Ijip mokosyohumayo sohwo kako a'amu Isilael somo ole ulimento, Sekwo hwomu tipemafikuji fonjahumno. Ose ko ulimentiso so'no siko Anitumo simeho hi'ntnnono uyimentisiyo so'no siko hwe engo Ijip mokosyohumayo sohwoe hungkuno somne'no hwotoho feso'no iyoho munimmentisofoho.

24-25 Mouses kako Anitumo simeho hi'ntnnono uyimentiso so'no kako engo imo'nonto kako hwe engofe yofe mayoso ngkilaho lonto kako Anituye a'amu Isilael so'nji tango ma'mentisofoho. Hwapingoso ole, kako syafihu'mento, Nakwo olo hwaho lopo we'enehwo nohumehwasi poyo wope'nantanoho. Oso'no ngko hwe engo hwaho Ijip mokosyohumayo sohwoe angomo we'enehwo nohumahm'mo yo'mayo yahino wonyo nje simeho wopingo nimokiyo'ne iyoso ngkilaho. O'o, ngko nje a'amu Isilael so'nji nohumahm'mo Anituye hungkunomo uningkamo. Ose syafisyonto 26 ole so'no syafihu'mento, Anitu uhwosopo'mentiso sohwo Kilais oso humne'no ngko tohino mayoso wopingofoho. Yo'mayo ho'yango wokoso Ijip mta'angoso ngkilaho. Ose syafihu'mentisofoho. Hwapingoso kako yo'mayo Anitu wopingo ulohofone so'no syafihu'mentisofoho.

27 Mouses Anitumo simeho hi'ntnnono uyimentiso so'no kako hwe engo hwaho Ijip mokosyohumayo sohwoe simeho tohino so'no iyoho munyo'njo yahoningki hwaho Ijip uliko'manto Mouses kako Anitu'nji humayo so'no huno uyahoningki yokumpohn'nyo ito'nonto uliko'ma'mentisofoho. Kako asomo mapmmentisofoho. 28 Mouses kako Anitumo simeho hi'ntnnono uyimentiso so'no kakoe a'amu Isilael somo ulimento, Sekwo yahu *sipsip* nofonjikuji honiyoso hoku'yo ponjo hwosaho somo fifulohopmno. Ose imentohofone so'no a'amu ahwomomjo sohwo kako Isilael sofe mehomi tisimaso somo mofonjasiyo'njo yonto a'amu Ijip sofe mehomi tisimaso somo fonjohumentisofoho.

**A'amu Isilael pi'ningo engoso Anitumo simeho
hi'ntnnono yokumpohn'nyo uyimentohofofoho.**

29 A'amu Isilaeliso Anitumo simeho hi'ntnnono uyimentohofone so'no hofiko mijo ayo Mijo Honiyo'nohinofoho^a liwo'ningkohofone sopo noso'ningkahoningki nongkihnta'ni wako'mentohofofone. I osohonta a'amu Ijip sohwa iningkawomentohofone sohwo hofiko mijo ajwo sopo nto wekahoningkofi mijo asomo fokumo lohofone oso a'amu sohwo mijo mihulo'mentisofone.

30-31 Ape hwa'nte Leah angou Jelikou humamojosi kako Anitumo simeho hi'ntnnono uyimentiso so'no kako hwe hufa'u Isilaelnta'ango tomi'no pmentisiye sohwa'umo ufo'ma'mentisofone. A'amu Isilaeliso Anitumo simeho hi'ntnnono uyimentohofone so'no hofiko pone engou Jelikou sokilojo'njo sopo i'mofawentifi ku'moku'mofone'no yontaningkofi sikuno aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u uyokolofahoningki sokilajoso nihu'nahone piwahu'mentisofone. Nopiwesyahoningki a'amu Isilaeliso hofiko a'amu Jelikou hopi'nono Anituye hungkunomo hwotoho hmotofone somo fonjahumentohofofone. Osohonta Leah kako hwe

^a 11:29 Ap. 7:36 enjwa so'mo fehonolo'mongkomaho.

tomi'no pmentisiye sohwa'umo ufo'ma'mentiso so'no kako songo humamentono.

³²Nom'ne sohwanne'no wamti'mokumonntaho. U, Ngkityoun, Mpalak, Samisoun, Jefita, Ntefit, Samuel, a'amu Anitu hungkuno uyahoningki limotofo oso hwanne'no hungkuno sejo'neso sikuno hopo'maho. ³³Oso a'amu huhwo sohwa hofiko Anitumo simeho hi'ntnnono umotofo so'no hofiko nom'ne hwafe hwe engo hwaho mokosyohumayo sohwoe itokuso'njo sohwamo uyakolo'mentohofofoho. Hofiko hofikoe a'amu somo hofiyo mokosyohumantifi honingkanonto'no mihwatimentohofofoho. Oso a'amu huhwo sohwamo yo'mayo Anitu wosejapmmo ulimentisoso ma'mentohofofoho. A'amu huhwo sohwa hofikoe mangohwa hofikimo aho nokentifi sikisiwojo (*laiyoun*) toho lofone'entifi siki siwojo'njo somo uhumati'mentohofoso a'amumo toho malofe'ne Anitu kako siki siwojofe mangomo pijwomokosyohumamentisofoho. ³⁴A'amu Anitumo iningkamotofo somo hofikoe mangohwa hwaho kengo mta'ango sohwa utimantifi toho engo sijimentiso sopo uhumojahoningkofi a'amu somo toho manimentisofoho. A'amu sohwa hofikimo hasimno'nji wofantifi imentohofoso muhmnimentisofoho. Hofiko po'nifo nohumentaningkofi Anitu kakoe yokumpohn'nyo uyimentisofoho. Uyimentiso so'no hofiko hofikoe mango sohwo uyakolo'mentohofoso fonjofepmnaofomentohofofoho. ³⁵A'amu pe'nimentohofoso apa'no songo likofahoningkofi homna'wohija apa'no utima'mentohofofoho. A'amu fiso impe ito'nowahoningkofi hofikoe mango sohwa hofikoe a'apahomo wonyo umokumentohofoso hofiko poyo pe'nyo'ne imentohofofoho. Hofiko Anitumo hohujo ikinjaopijoso hofikoe mango sohwa ulika'mantifeho. Hofiko hofikoe mango sohwoe hungkuno miningkayo'njo uyantifitaho. O'o, hofiko pi'nimo mta'ni apa'no likafikuji songo humayoso womantifeho.

³⁶A'amu fehohnjo hofikoe yahino wopingo so'ne hofikoe mango sohwa hofikimo sitofo ulimentohofofoho. Nom'ne sohwa hofikoe hohujo sopo sohwo sonyo fongku'mentohofofoho. Nom'ne sohwo impo'angomo ahwomo nano'nji intofahumentohofofoho. ³⁷Hofikoe mango sohwa a'amu fehohnjo somo sojo'nji fongku'mentohofofoho. Nom'ne somo yamofonihu'no wonyo uloho'mentohofofoho. Nom'ne somo hofiko iyo hntofe nomantifi hofikoe a'apahopo hnto'mentohofoso hufa'u imo'nimentiso so'no poyo pe'nimentohofofoho. Nom'ne somo hofiko hosimno fahumentohofofoho. A'amu fehohnjo hofiko yo'mayoso umofonyo imentohofoso so'no hofiko yahu *sipsipi*'nji *meme* paho so'nji hofikoe hwapife imo'nonto yo'mayo a'apahomne'no umofonyo inyo so'nji emoyahoningkofi mango sohwa tango uyontifi wonyo uloho'mentohofofoho. ³⁸Oso'no hofiko ango ane pa'nyohwa honingkanontifi hofiko hwofiki'nyo, hwaho

a'amu ane sopo, hwa'imomo, sokimomo humamotofofoho. Oso hwe moya'mi Anitumo simeho hi'ntnnono umentohoho hiso hofiko a'amu honingkano wonyo'njo somo olo hwaho lopo humayoso nto'nohini'maho. O'o, hofikoe honingkano wopingoso nom'ne somo hwofilo'nnyofoho. ³⁹Oso hwe hwoya'mi hiso hofikoe simeho hi'ntnnono uyoso'no Anitu kako wopingo kuyoho ko ulimentisoso yo'mayo Anitu wosejapmmo ulimentisoso moma'mmentohofofoho. ⁴⁰Hwapingoso Anitu kakoe a'amu ne'njo hopi'nonohinosa yo'mayo wonyoangkafo afa'no afa'no nomapitnne'ento hungkuno mtito'mentisofoho. Jisas mape sohonta oso a'amu humamotofo Anitune'no simeho hi'ntnnono uyimotofoso hofiko nakumo simo'mo monapopitnehoho. O'o, hofiko nakumne'no hontohumalofo.

**Nakwoe Hwe Engo Jisas honingkano netihwayo'ne
sohune'no huno wosyofisyano.**

12 ¹Oso a'amu sisihwayo pa'nyoso Anitumo simeho hi'ntnnono umotofoso hofiko simeho hi'ntnnono uyo'ne yahinoso nto netihwamentohofofoho. Hofikoe hungkunoso upa'niwo'ningkuhwono. Oso'no nakwo Anituye honingkanomo walokuhwone hn'nwi nakwo yo'mayo wonyoso Anituye honingkano wopingomo pijwonesyohumaso so'nji yo'mayo yahino nakumo yokumpohn'nyo nemokosyohumawo'ningkiso so'nji nihu'nahone noho'nosyihwasi simeho anga'nohino'nji oso syoho yokumpohn'nyo Anitu nejopalokuso oso nto'no uyano. ²Ose ihwasi nakwo Jisasimo timo anga'no honingkuhwasi kakimne'nohini huno wosyofisyano. Nakwo kakimo simeho hi'ntnnono uyo kako hwapingo hweho. Simeho hi'ntnnono uyo yahinoso kako nihu'no yokumpohn'nyo imokone hweho. A'amu iyo hwojiyafiku'nnyo sopo poyo pe'nimentohofoso yofe nihu'no wonyo ma'mentohofofoho. I oso'no Jisas kako oso wonimango engo unyoso'no mosyafisiyo'njo yonto kako po'nifo mmo'nimmentisofoho. O'o, hwapingoso Jisas kako huno syafihu'mento, Anitu nje simeho wopingo nimokonefoho. Oso'no syafisyonto Jisas kako simeho hi'ntnnono Anitumo uyonto nakumne'no tohino engo manto poyo pe'nimentisofoho. Oseso olohonta kako kaningkwohwo Anituye aho angahohnta'ni nohumanto yo'mayo hopi'nonohino somo mokosyohumaho.

Anitu nakumo tango nejapososo nakumo wopingo namokiyo'nefoho.

³Jisas nakumne'no a'amu wonyo somo enjwa'mo we'enehwo humamentisofoho. Oso'no hofiko kakine'no mangohwa imo'nontifi nihu'no wonyo uloho'mentohofofoho. Oso'no sekwo Anituye syohomne'no yo'mayo tango se'mahwoso'no sekwo oso tango Jisas ma'mentiso so'no fisafihupmno. Oso'no syafisyikuji sekwoe syoho wopingo somo

nusikwajikutoho. O'o, sekwo yokumpohn'nyo iningkakuji syoho ito'no fiyimno. ⁴ Sekwo yo'mayo honingkanono wonyo somo monje yasiyo'neso syoho yokumpohn'nyo fiyimno. A'amu fehohnjoso hofiko honingkanono wonyo so'ne nakwolaho liwo'ningkohoho somo nomi a'amuso hofikimo fonjahumentohofoho. ⁵ Oso hungkuno Anitu kakoe mehomi hn'nimo yokumpohn'nyo nasosofitofone nalimentiso so'no iningo laseyohoho. Olo hungkuno loso nalohoho.

Nje hwomu sohosi, nakwoe Hwe Engo kako jije honingkanono nto'no efisopekuhwajiyo'ne,

Wonyo yahino kilohofihwoso'no oso hungkuno homo somo kiko haloho poho.

Oso hiso kilohofihwoso'no huno ole syafisyikutoho.

Anituye honingkanono tango mikunimposo niyantofoho.

Ose syafisyohotoho.

⁶ O'o, a'amu hopi'nono Anitu nje mehomi kuyoho uliwo'ningkiso somo, Honingkanono wonyo nihu'no yohotoho uliwo'ningkisofoho.

A'amu hiso honingkanono wonyo ifijo'manji Anitu kako yoka ulimontonoho.

Ose nalimentisofoho.

⁷ Kiko Anituye hungkunomo tifi iningkahuji tango ku'mahwoso'no kiko yokumpohn'nyo ne'no filohoho. Hwapingoso Anitu kako jije honingkanomo efisopekuhwojalofoho. Ose kilohofihwoso'no kiko huno wakiyono. Kiko kakoe mehomi hwasoho. Nankingwohwosa hofiko hofikoe mehomi hn'nimo nakwoe honingkanomo efisopenehwajiwo'ningkohofoho. ⁸ Nakwo a'amu hopi'nonohino hn'nwi honingkanono wonyo'njo'nwoho. Oso'no Anitu kako kakoe honingkanomne'no nto'no wefisopenehwajono. Anitu kako jije honingkanono nto'no momekuhwajiyo'manji kiko kakoe mehomi hwaso'maho. O'o, kiko sikumehomi pa'nyo hwasoho. ⁹ Nakwo nankingwohwosa hofiko nakwoe honingkanono wonyomo menehwojahoningkofi nakwo hofikoe yofe ho'nomawo'ningkuhwono. Oso'no Anitu kako nakwo kakoe honingkanomne'no nto'no efisopenehwajihwoso'no nakwo haloho pehwasi honingkanono wopingo'nohini uyano. Kako nakwoe huyo'mangomo mokosyohumawo'ningkiso hweho. Oso'no nakwo enjwa'mo nohumehwasi nto'no wohumano. ¹⁰ Hwahoponjo nankingwohwosa hofiko hofikoe huno mta'ni olo hwaho lopo we'enehwo humayo'ne nakwoe honingkanono nto'no menehwajiwo'ningkohofoho. I nankingwohwo Anitu kako kakoe honingkanomne'no efisopenehwojahoningki nakwo wopingo imo'nalokuhwono. Ose nalohofihwoso'no nakwo kako pa'nyo umo'nantanoho. ¹¹ A'amu nakwoe honingkanono nto'no menehwajikujo'no nakwo tango engo wotipemantanoho. I oso'no nakwo wopingo humayo'ne Anitu kako

nakwoe honingkano wonyomo somne'no menehwajihwoso'no ne unto'nimontonoho. Oso ipisayo neso a'amu'nji simeho pompengo ifisyamo'nyo'nefoho.

Nakwo yokino ito'ningkuhwasi yokumpohn'nyo wolohofano.

¹²Ose selohe so'no sekwo Anitumne'no yokumpohn'nyo filohopmno. ¹³Sekwoe honingkano nto'no mihwajikuji a'amu sife po'nifo'njo seningkape sohwo kako mapiwasyonehoho. O'o, hano ito'no ihwosi sife po'nifoso yokumpohn'nyo umo'nimontonoho.

¹⁴Sekwo sekwoe a'amu'nji pompenjiyo humayo'ne syoho yokumpohn'nyo fiyimno. I sekwo honingkano wonyo hopi'nonohino foho'naopmno. Sekwo honingkano wonyo nihu'no ane humayo so'no syoho yokumpohn'nyo fiyimno. A'amu honingkano wonyo'njoso hofiko nakwoe Hwe Engo sohumo muhwonifitnefoho. ¹⁵Anitu kako wopingo waseloho'mo. Wosefo'ma'mo. Ose nalihwoso'no a'amu fihwo kako nupa'ningkuhwosi Anitumo ole ulonoho. Nifo'mayoso peho'neto. Ngkilaho. Ose ulonoho. Oso'no sekwo Anitumne'no yokumpohn'nyo lohofikuji fo'ma'nimno. Anitu kako nefe'mayoso nakwolaho ulihwasi hofohofahn'no nakwoe simeho wonyo wonamo'nimontonoho. Simeho wonyo namo'ningkuhwoso'no a'amu pi'ningo engo somo tohino uyantanoho. A'amu simeho wonyo'njo sohwo kako nom'ne a'amu somo honingkano wonyomo ipemotahwoso'no oso hwe huhwo sohumo Anitu kako wonyo hwosoho ulimontonoho. ¹⁶A'amu fihwo sekwo'nji humaso sohwo kako a'mohufo ihwoloho. A'amu fihwo sekwo'nji humaso sohwo kako Isou Anitumo hwotoho hmentiso pa'nyo ihwoloho. Isou kako mijoho engo uyahoningki kaningkwowho Aisak kakoe tisimaso sohumo aho ulonjimokone so'no Isou kako huno ole syafihu'mento, U kakoe syohofoho. Nje ningkwahwo Jekoup kako womano. Ngko mijoho pe'nalokweno. Ose syafisyonto Isou kakimo hwosopisyafihwosi Jekoupimo aho ulonjimokone somjo wosopayo so'no ulahoningki Jekoup kola'wehumo oso wopayoso mpe uloho'mentisofoho. ¹⁷Sekwo huno seyohoho. Tifi no'mo Isou oso aho wontonjimokononto somjo hungkunoso aku woma'mo lonto yahoningki kaningkwowho Aisak muyimentisofoho. O'o, Isou kako humotaho engo lonto oso wonyo imentiso somo wae yamo'nyoso hopo'maho.

Nakwo hwofiki'nyo wonyoangkafo Saiyon sopo nto si'momalohwono.

¹⁸⁻²¹Anitu kako a'amu Isilael somo kakoe hungkuno hwofiki'nyo Sainai sopo uyimentiso sohonta himo sikwo'mnososo hwofiki'nyo hopo sopo ifeehu'mo yahumentisoso toho ahwomo mta'ango uhwonontifi ifofo engo yahoningki hi ulikofahoningki iyoho mikunimposo unimentisofoho. Kounoho yoka ho'nonto mampaho ahwomo mta'ni ole ho'nimento,

A'amu fihwo olo hwofiki'nyo loso kako aho pm'mokoso sohomo sekwo sojo'nji fonjahumno. A'amu'nohini'maho. O'o, yahu'nji hwofiki'nyo lopo hano weso sohomo fonjahumno. Ose ho'ningkahoningki a'amuso iyoho uningkahoningki hofiko Mousesimo ulimentohofi, Mouses kiko Anitumo ole uso, Oso hungkuno tango mikunimposo so'no nakwo iyoho nenalofoho. Nakwo olo mampaho loso nupa'ningkuhwaloho. Ose uso. Ose ulahoningkofi Mouses ulimento, Ngko huhwo'ni yomo yonji iyoho nningkohoho. Ose ulimentisofoho.

²²I sekwo soku hofiko ose uhwonimentohofu pa'nyoso sekwo muhwonimentohofofoho. O'o, sekwo hwofiki'nyo Saiyon Anitu songo humaso sohwoe ahwomomjo ango engo Jelusalem osopo i'mofapmmalofo. Osopo a'amu ahwomomjo nihu'no pi'ningo engoso simonyo yontaningkofi i'mofapohofu. ²³Osopo sekwo Anituye mehomi hopi'nono tisimaso pa'nyo kuyoho. Sekwoe yofe Anitu nto mti'mokumentisoso ahwomomo weho. Anitu a'amu hopi'nonohinofe hungkunomo ikwolofo'ne yano ulofiyo sohomo sekwo i'mofapohofu. A'amu Anitumo simeho hi'ntnnono uyontifi poyo pe'nimentohofu somo Anitu kako Wopingo kuyoho, ulimentiso osomo wopingo ne nto imokumentisofoho. Oso a'amu hiso osopo humalofo. ²⁴Jisas kako Anituye angopo ne'no siyo'ne honingkano songo kakoe honiyo'nji hwasampo'mentiso sohwo osohomo sekwo i'mofapohofu. Kakoe honiyo so'nji nakumo kako'nji mokojjwonahinyofoho. Oso'no Apel kakoe honiyo usihuma'mentiso somo Jisas kakoe honiyoso hwofilo'nyofoho.

**Nakwo Anituye mampaho somo haloho nto'no
pehwasi i'waho nto'no uyano.**

²⁵Sekwo nto'no fisafihupmno. Hohonta Anitu Mousesimo hungkuno yokumpohn'nyo uyahoningki a'amu Isilaeliso haloho maposo'njo imentohofofoho. Oso'no hofikoe honingkano wonyo so'no tohino engo ma'mentohofofoho. Tohino homo somo hofiko muyakolo'mmentohofofoho.

Oseso Kilais ahwomomo humaso sohwo hungkuno yokumpohn'nyo nto nejpammmentisofoho. Oso hungkuno homo somo haloho maposo'njo ihwasi hohujo ikinjaofososo nakwo tohino engo mayo sohonta hiyaso nti'mte waneto. Nihu'no awonoho. ²⁶Hohonta Anituye mampaho hwofiki'nyo Sainai sopo nta'ni ho'ningkahoningki hwaho hwomihwo imentisofoho. I oso'no olohonta Anitu ole nelalofi, Sikuno nom'nemo hwomihwo ihwosi hwaho nihu'nahone wae yao'mnefoho. Hwaho'nohino'maho. O'o, ahwomo hi'nji wae imnefoho. Ose nelalofoho. ²⁷Oso hungkuno hwomihwo ihwosi hwaho wae yao'mnefoho nelalofonjo hwapingoso ole, yo'mayo yo'mayo Anitu olo hwaho lopo mti'mokumentisoso hwomihwo ihwosi wae yonefoho. I yo'mayo Anitu ngko nje angomo womokosyohumamo loso so'nohini ne'no nowentihwonefoho.

²⁸Ose nalisoso'no nakwo simonyo uyano. Anitu nemokosyohumayo sopo moi'wo mmo'nonehoho. O'o, ne'no nowentihwoneponoho. Oso'no nakwo Anitumo isamoyoka ulihwasi kakoe simeho wopingo umo'nyo'ne so'no kakoe syoho hofiyo ulohofiyano. Anituye yofe ho'nomehwasi kakoe yokumpohn'nyo so'no iyoho wonanono. ²⁹Hwapingoso nakwoe Anitu kako yo'mayo wonyo iyoso'no nihu'no yokumpohn'nyo nelalofi, Yo'mayo wonyoso nihu'no ngkilaho. Ose nelalofoho.

Nakwo Anituye temtitofu hn'nwi simeho unano.

13 ¹Nakwo Anituye a'amu ne hn'nwi nakwo simeho ne'no uningkuhwano. ²Olo hilo so'no iningo mofe'eno. A'amu kengoso ango kengo'mta'ango se'mafikujono sekwo yo'mayo so'no hofikimo umokosyohumamno. A'amu fehohnjo ose iwo'ningkohofoso hofiko a'amu ahwomomjo somo yofe mihwofe'njo yontifi hofiyo umokosyohumamentohofofoho.

³A'amu Anituye syohomne'no impo'angomo uhumati'mentohofu somne'no sekwo hitoho selofihwoso'no tango malokwofoso sekwo fisomapmno. A'amu fehohnjo Anituye yofe'ne osomo a'amu nom'neso wonyo ulohofikujono hofikoe a'apaho tohino umningkuhwoso'no sekwo tohino fisomapmno. Sekwo tohino loso afa'no wasemnono.

⁴Ape ma'nyo yahinoso wopingofoho. I oso'no hwe sohwo kako kakoe ape'nji yahino wopingo'honini uyanjiyoho. U a'amu fihwo oso yahino wopingo somo mtihupehwosi a'mohufo ihwosi u yo'mayo wonyo ihwosi kifosyoho ihwosi osohumo Anitu kako tango uyonefoho.

⁵Sekwo hamniyoho engo so'no hi semo'nyo'eno. O'o, yo'mayo mokosyohumalofo so'no sekwoe simeho wopingo semo'ningkuhwosi hoponoho fihnnimno. Hwapingoso Anitu ole nelalofi, Ngko sekumo mosesikwajimnehono. Ngko sekumo ne'no sefo'malokweno. Ose nelalofoho. ⁶Oso'no nakwo yokumpohn'nyo ito'ningkuhwasi nakwo anga'no anga'nohino hn'nwi ole wolano.

Nje Hwe Engo Anitu nifo'mantofoho.

Ngko iyoho mimnehono.

A'amu hofiko yo'mayo ngkimo ntohopijo so'no ngko iyoho mannonehoho.

Ose wolano.

**Anituye hungkuno lonetihwamotofo sohwafe
yahinomo tifi uningkuhwano.**

⁷Hwe engo sohwa Anituye hungkuno losetihwamotofo sohwa'ne'no iningo mofe'eno. Hofikoe humayoso ne into'nimojo so'no huno syafisyikujoni hofikoe yahino so'nji simeho hi'ntnnono uyo so'ntnne tifi finomokoho'nawopmno.

⁸ Jisas Kilaisiye yahinoso hohontajo mta'angoso olohontajo'nji tifi no'mjo'ntnneso ito'nohino iwo'ningkiso hweho. Kako kakoe huno mikwesiyafisiyo'njo iwo'ningkiso hweho. ⁹ Oseso a'amu yahino kengo kengo'njosso sekwoe simeho somo wonyo semakufitoho. Hofikoe hungkunoso losetihwafikujoso sekumo yokino wesemano likuji ifijosso sekwo Anituye honingkanomo nusikwajipitnnoho. Anituye hitohoso nakumo yokumpohn'nyo wosofitofonesyohumamtonoho. A'amu wosopayo so'no anga'no anga'nohino somo ulo'nyo nto'no feenimno. Ose lifijosso sekwo haloho upekutoho. O'o, oso yahinoso a'amumo mufo'manehoho.

Anituye simeho wopingo umokiyo'ne yo'mayo uyofoho.

¹⁰ Nakwo Jisasimo simeho hi'ntnnono uyiwo'ningkuhwone hn'nwi nakwoe wonyo wayo'ne kako poyo pe'nimentisofoho. I oso'no a'amu Jutaso hohontajo yahino somo iningkawentifi hofikoe wonyo wayo'ne yahu fonjokisasyiwo'ningkohoho osomo Jisas kako mufo'manehoho. Hwapingoso Jisas hofikoe wonyo nihu'nahone wae yafo'ne pe'nimentiso so'no hofiko simeho hi'ntnnono muiwo'ningkiyohofohoho. ¹¹ A'amufe wonyo wae syoho'njo hwe engo sohwa hofiko yahu fonjokisasyontifi yahu honiyo'nohino oso anga Anitu humayoponoho mulimentohoho somo motahumentohofohoho. Honiyo loso a'amufe wonyo mpe-e'nefoho. Yahu yokino so'nji mikufo so'nji yo'mayoso anga mempo mongkihnta'ni toho niwo'ningkisofoho. ¹² Oso pa'nyo Jisas kakoe a'amu ne imo'nyo'ne tohino engo ma'mentisofoho. Anga Jerusalem mempo hohnta'ni nope'nonto a'amufe wonyo wae nihu'nahone yao'mentisofoho. ¹³ Jisas ose imentiso so'ne nakwo hohontajo honingkanoho hungkuno somo uliko'mehwasi Jisasimo tifi uningkuhwano. A'amu kakimo wonyo ulohomentohoho pa'nyoso wonelohofantifeho. ¹⁴ Nakwo huno ole nayohoho. Olo hwaho lopo nakwoe hwapingo'maho. O'o, nakwo ahwomomjo antime nom'ne songo ne'no humayo'ne so'no hontohumalohwono. ¹⁵ Nakwo Kilaisiye a'amu'nwoho liwo'ningkuhwoni'ni nakwoe yahino ole, sikuno huhwo huhwi engolopohamo nakwo Anituye yofe ho'nomawo'ningkuhwono. Yo'mayo ne'maso so'no nakwo Anitumo isamoyoka'nohino uliwo'ningkuhwone'nwoho. ¹⁶ A'amu nom'ne somo wopingo ulohofontani fo'ma'niwo'ningkuhwono. Anituye yofe ho'nomayo'ne'nji a'amumo ufo'mayo'ne oso'ntnne'no yo'mayo yahino nakwoe simeho umo liwo'ningkiso somo monje wesiano. Oso yahino hufa'u sofa'u Anitumne'no yaso'manji Anitu simeho wopingo umokimontonoho.

¹⁷ A'amu yofe engo'njo Anituye hungkuno losetihwalokwofo sohwa hofiko sekwoe huyo'mango fo'mayo'ne syoho yalokwofo. Oso'no sekwo hofikoe hungkunomo haloho popmno. Hofikimo enjwa'mo hofiyo fosyohumamno. Hwangku yo'mayo syoho yalokwofo so'no Anitu

hofikimo ulohoningkahoningkuhwosi hofiko syoho loso'no ulantifeho. Sekwo hofikoe hungkunomo hofiyo iningkayo so'no u ito'no miningkayo so'no ulantifeho. Oso'no syoho loso hi semo'ningkahoningki yalokwofo. Sekwo haloho pekujo'no hofiko simeho tango muyonehoho. O'o, simeho wopingo'njo hofikoe syohoso uyantifeho. U, hofiko simeho tango uyo so'manji pipi sefo'mapitnnehofo.

Anitu nakumo nefe'mayo'ne jomo ulano.

¹⁸ Nakwo ole syofisyalokuhwono. Anitu nakwoe simehomo nahononteso wopingo nehonalofoho. Nakwo kakoe honingkano wopingo somo engolopohamo nto'no uningkohwantane'no yihwono. Oso'no sekwo nakumne'no Mpohumo jomo ulimno. ¹⁹ I olo so'nji Mpohumo jomo ulimno. Ngko sekuyepono asomo komo'no se'ma'mne'no jomo ulimno.

²⁰ Nakwoe Hwe Engo Jisas kako nope'ningkahoningki Anitu apa'no songo ulika'mentisofoho. Jisas kako nakwo Anitu'nji nihu'nahone mekojijwonasiyo'ne kakoe honiyo usihumanto pe'nimentiso so'no olohonta kako nakwo kakoe yahu *sipsip* hn'nimo nemokosyohumayo'ne Hwe Engo hweho. ²¹ Oso'no ngko sekumne'no Anitumo ole ulalokweno. Anitu kako simeho pompenjiyo umokiyo'ne hwapingo sohwo kako yo'mayo wopingo wosejapmmo lihwosi wosejapmmontonoho. Sekwo oso hiso nomafikuji Anitu sekwo yo'mayo ifitne'eno lososo hofiyo uyantifeho. Oso'nji nom'neso ole jomo ulalokweno. Anituye simeho wopingo umokiyo'ne kako Jisas Kilaisiye yokumpohn'nyo'nji sekwoe simehomo syoho yokumpohn'nyo waseloho'montonoho. Oseso kakoe yofe noho'noma'ningkuhwasi kakoe yofe engoso engolopohamo ne'no nowentihwonefoho. Nehopeho.

Hungkuno ae'uyofoho.

²² U nje a'amufu, olo hungkuno mti'mokalokwe loso tifofoho. Oso'no sekwo haloho nto'no popmno. A'amu sekumo atofu losetihwentaningkuji sekwo timo saho ikutoho. O'o, sekumo yokumpohn'nyo sesosofitofonefoho. ²³ Nom'ne hungkuno sekwo upa'nimno. Neningkwa'wehwo Timouti osohumo hofiko impo'ango mta'ni nto isihutofoma'malofofoho. Kako ngkiyepono we'enepe poso'manji ngko'nji wose'mantayoho.

²⁴ Sekwoe hwe engo sohwanji a'amu hopi'nono Anitumo simeho hi'ntnnono uyalokwofo so'njimo ole ulimno. Nakwoe a'amu kuyoho selalokuhwono. A'amu oso hwaho Itali lopo Anitumo simeho hi'ntnnono uyiwo'ningkohofoso sekumne'no selalokwofo. Nakwoe a'amu kuyoho selalokuhwono.

²⁵ Anituye hitohoso sekwo a'amu hopi'nonohino sokumo wasewo'mtonoho. Hungkuno osohopeho.